HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI OFISI YA MAKAMU WA RAIS KUHUSU MAKADIRIOYA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA 2021/22

Mhe. SelemaniSaidi Jafo(Mb.),
Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais
Muungano na Mazingira

MHE. DKT. PHILIP ISDOR MPANGO,
MAKAMU WA RAIS WA JAMHURI
YA MUUNGANO WA TANZANIA

MHE. SELEMANI SAIDI JAFO
WAZIRI WA NCHI OFISI YA
MAKAMU WA RAIS –
MUUNGANO NA MAZINGIRA

MHE. HAMAD HASSAN CHANDE
NAIBU WAZIRI OFISI YA
MAKAMU WA RAIS –
MUUNGANO NA MAZINGIRA

BI. MARY NGELELA MAGANGA
KATIBU MKUU, OFISI YA
MAKAMU WA RAIS

BW. MOHAMMED ABDALLAH KHAMIS
NAIBU KATIBU MKUU, OFISI
YA MAKAMU WA RAIS

DIRA

Tanzania yenye Muungano Imara na Mazingira Safi, Salama na Endelevu

DHIMA

Kuimarisha Muungano na Kutoa Miongozo itayowezesha Uratibu na Usimamizi wa Mazingira ili kuwa na Maendeleo Endelevu na Ustawi wa Watanzania.

MAJUKUMU YA OFISI YA MAKAMU WA RAIS

Kwa mujibu wa Tangazo la Serikali la Majukumu ya Wizara la mwezi Aprili, 2016 (Assignment of Ministerial Responsibilities Government Notice No. 143 of 22nd April,2016), majukumu ya Ofisi ya Makamu wa Rais ni:-

i. *Kuandaa na kusimamia Sera zinazohusu Mazingira;*

ii. *Kuratibu masuala ya Muungano na kuimarisha Ushirikiano kati ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika masuala yasiyo ya Muungano;*

iii. *Kukuza uzalishaji unaozingatia Sheria ya Usimamizi wa Mazingira;*

iv. *Hifadhi ya Mazingira na uzingatiaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira*

v. *Kusimamia na kuendeleza watumishi wa Ofisi ya Makamu wa Rais; na*

vi. *Kuratibu na kusimamia shughuli za Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira.*

A. UTANGULIZI

1. Mheshimiwa Spika,baada ya Bunge lako Tukufu kupokea taarifa iliyowasilishwa na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria kuhusu Mapitio ya Utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Rais kwa mwaka 2020/21; na Malengo ya Ofisi ya mwaka 2021/22, naomba kutoa hoja kwamba, Bunge lako Tukufu sasa likubali kupokea, kujadili na kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais kwa mwaka 2021/22.

2. Mheshimiwa Spika, awali ya yote ninapenda kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema na baraka kwa kuendelea kunijalia afya njema na kuniwezesha kuwasilisha Hotuba ya Bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Rais, Muungano na Mazingira kwa mwaka 2021/22 mbele ya Bunge lako Tukufu. Kipekee ninamshukuru Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuonesha imani yake kwangu na kuniteua kuwa Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais mwenye dhamana ya Muungano na Mazingira.

3. Mheshimiwa Spika, kwa masikito makubwa napenda kutumia fursa hii kutoa pole kwa Mheshimiwa **Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mheshimiwa **Job Yustino**

Ndugai(Mb.) Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano, na Familia ya **Dkt. John Pombe Joseph Magufuli**, pamoja na Watanzania wote kwa kuondokewa na mpendwa wetu, Hayati **Dkt. John Pombe Joseph Magufuli**, aliyekuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

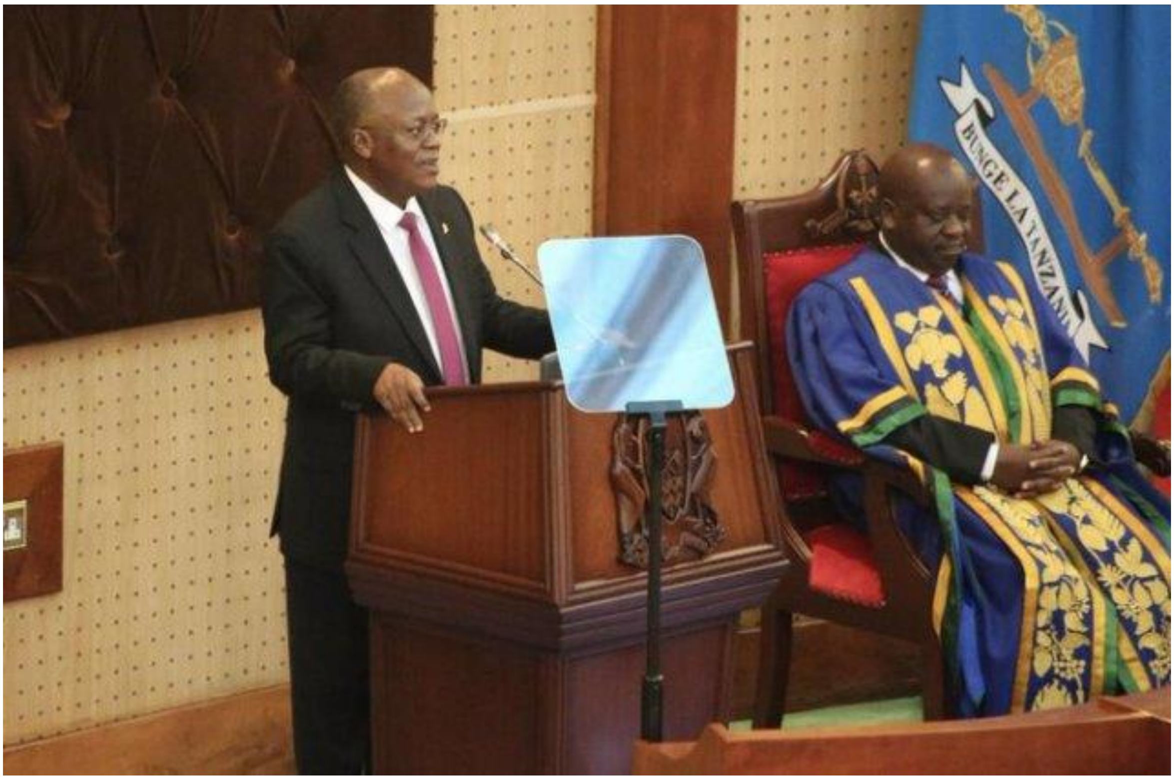

Hayati Rais Dkt. John Pombe Joseph Magufuli alipokuwa akihutubia wakati akifungua Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania jijini Dodoma enzi za uhai wake.

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe.Samia Suluhu Hassan akimpa mkono wa pole Mama Janeth Magufuli nyumbani kwake jijini Dar es Salaam Machi 19, 2021.

4. Mheshimiwa Spika,msiba huu ni pigo kubwa kwa taifa letu kutokana na uongozi wake mahiri, uchapakazi na uzalendo uliotukuka kwa Taifa. Mwenyezi Mungu ampumzishe mahali pema peponi, Amina. Aidha, napenda kutoa pole kwa Taifa kwa kuondokewa na Viongozi Wakuu, Mheshimiwa Maalim **Seif Sharif Hamad**, aliyekuwa Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, na **Balozi Mhandisi John Kijazi**, aliyekuwa Katibu Mkuu Kiongozi. Mwenyezi Mungu azilaze roho za marehemu mahali pema peponi.

5. Mheshimiwa Spika, Vilevile, napenda pia kutoa pole kwako Spika na familia za marehemu kutokana

kifo cha Mheshimiwa **Atashasta Nditiye** aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Muhambwe na **Martha Umbula** aliyekuwa Mbunge viti maalum. Mwenyezi Mungu azilaze roho za marehemu mahali pema peponi.

6. Mheshimiwa Spika, kwa dhati naomba kutoa pongezi kwa Mheshimiwa **Samia Suluhu Hassan** kwa kuapishwa kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Amiri Jeshi Mkuu. Aidha, ninampongeza Mheshimiwa **Dkt. Philip Isdor Mpango**kwa kuteuliwa kuwa Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Vile vile, napenda kumpongeza **Balozi HusseinA. Kattanga**kwa kuteuliwa kuwa Katibu Mkuu Kiongozi na Waheshimiwa Mawaziri na Naibu Mawaziri wote walioteuliwa kushika nafasi mbalimbali za uongozi wa nchi yetu.

7. Mheshimiwa Spika,ninapenda kumpongeza kwa dhati Mheshimiwa **Samia Suluhu Hassan,** Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Mheshimiwa **Dkt. Hussein Ali Mwinyi**, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kazi nzuri wanayoifanya ya kuuenzi na kuudumisha Muungano wetu.

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Samia Suluhu Hassan akizungumza na Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dkt. Hussein Ali Mwinyi alipofanya ziara Zanzibar.

Kipekee nashukuru sanaMheshimiwa**Dkt. Philip Isdor Mpango** Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uongozi wake na maelekezo anayotupa katika kusimamia masuala ya Muungano na kuhifadhi Mazingira.Uongozi wake thabiti unadhihirishwa na matokeo ya kazi nzuri inayofanywa ya kuudumisha Muungano wetu pamoja na kuhifadhi na kusimamia Mazingira nchini.

Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Dkt. Philip Isdor Mpango akizungumza na Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais Muungano na Mazingira Mhe. Selemani Jafo kushoto na Naibu Waziri wake Mhe. Hamad Hassan Chande Jijini Dodoma.

8. Mheshimiwa Spika, ninamshukuru na kumpongeza Mheshimiwa**Kassim MajaliwaMajaliwa (Mb.)**, Waziri Mkuuwa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kwa hotuba yake nzuri ambayo imetoa mwelekeo wa kisera katika utekelezaji wa shughuli za Serikali kwa kipindi cha mwaka 2021/22. Aidha, ninampongeza kwa uongozi wake thabiti katika kusimamia shughuli za Serikali ndani na nje ya Bunge lako Tukufu.Vilevile, ninawashukuru Waheshimiwa Mawaziri wote kwa ushirikiano walionipa katika kutekeleza majukumu ya kusimamia shughuli za Muungano na Mazingira.

Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa

9. Mheshimiwa Spika, ninapenda kutoa shukrani na pongezi za dhati kwa Bunge lako Tukufu kwa kazi nzuri ambayo linaifanya katika kipindi cha uongozi wako. Aidha,ninakupongeza wewe binafsi Mheshimiwa **Job Yustino Ndugai(Mb.),** Spikawa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kwa kuliongoza Bunge letu kwa hekima na busara kubwa. Ninampongeza pia Mheshimiwa **Dkt. Tulia Ackson Mwansasu (Mb.)**, Naibu Spika pamoja naWenyeviti wa Bunge kwa kukusaidia kuliongoza Bunge letu kwa weledi na uadilifu.

10. Mheshimiwa Spika,ninapenda kutoa shukrani zangu za dhati kwaMwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira,

Mheshimiwa **David Kihenzile** na Kaimu Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria,Mheshimiwa**Najma Murtaza Giga** (Mb.),pamoja naWaheshimiwa wajumbe wa Kamati hizo kwa kupokea, kujadili na kupitisha Taarifa ya Utekelezaji wa Mpango na Bajeti kwa mwaka 2020/21 na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais kwa mwaka 2021/22.

11. Mheshimiwa Spika,baada ya maelezo hayo ya utangulizi, sasa ninaomba kutoa taarifa ya utekelezaji wa kazi za Ofisi ya Makamu wa Rais kwa kipindi cha mwaka 2020/21 na malengo ya mwaka 2021/22.

B. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI KWA MWAKA 2020/21

12. Mheshimiwa Spika, Ofisi imeendelea kutekeleza majukumu yake kwa kuzingatia matakwa ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977; Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025; Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano (2020/21– 2025/26); Ilani ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi – CCM (2020– 2025); Sera ya Taifa ya Mazingira ya mwaka 1997; Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004; Ajenda ya Maendeleo ya Afrika 2063 *(Africa Agenda 2063),* Malengo ya Maendeleo Endelevu (*Sustainable Development Goals – SDG 2030*); na Maelekezo na Miongozo mbalimbali inayotolewa na Viongozi Wakuu wa nchi.

Bajeti Iliyoidhinishwa kwaMwaka 2020/21

13. Mheshimiwa Spika,Ofisi ya Makamu wa Rais ina mafungu mawili ya kibajeti ambayo ni Fungu 26 kwa ajili ya Ofisi Binafsi ya Makamu wa Rais na Fungu 31 kwa ajili ya Ofisi ya Makamu wa Rais Muungano na Mazingira.

Fungu 26

14. Mheshimiwa Spika**,** katika mwaka 2020/21, jumla ya Shilingi**8,759,191,000.00**ziliidhinishwa kwa ajili ya Fungu 26. Kati ya fedha hizo, Shilingi**7,734,965,000.00** zilikuwanikwa ajili ya Matumizi Mengineyo na Shilingi**1,024,226,000.00** zilikuwa za Mishahara.

Fungu 31

15. Mheshimiwa Spika**,** kwa upande wa Fungu 31,Shilingi**19,230,964,000.00**ziliidhinishwa. Kati ya fedha hizo Shilingi**11,581,534,000.00** zilikuwa za Matumizi ya Kawaida naShilingi**7,649,430,000.00** zilikuwa kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo.

Bajeti ya Matumizi ya Kawaida inajumuisha fedha za mishahara kiasi cha Shilingi **3,083,994,000.00**kwa watumishi wa Ofisi ya Makamu wa Rais**,** Shilingi**3,550,488,000.00** ni Mishahara ya Watumishi wa Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEMC). Na Fedha za Matumizi Mengineyo niShilingi**4,947,052,000.00**

Fedha Zilizopokelewa Hadi 31 Machi, 2021

Fungu 26

16. Mheshimiwa Spika,hadi kufikia 31Machi 2021, jumla ya Shilingi**7,251,890,892.63**zilipokelewa kwa ajili ya kutekeleza majukumu yaliyo chini ya **Fungu 26**. Kati ya fedha hizo,Shilingi**6,501,079,893.00**zilipokelewakwa ajili ya Matumizi Mengineyo, sawa na asilimia **84**ya fedha za Matumizi Mengineyo zilizoidhinishwa na Shilingi**750,811,000.00** kwa ajili ya Mishahara, sawa na asilimia **73.3** ya fedha za Mishahara zilizoidhinishwa.

Fungu 31

17. Mheshimiwa Spika,hadi kufikia 31 Machi 2021 Fungu 31 lilipokea jumla ya Shilingi**9,957,762,762.00**kwa ajili ya matumizi ya kawaida na miradi ya maendeleo. Mchanganuo wa fedha hizo ni kama ifuatavyo: Shilingi **3,398,928,620.00**kwa ajili yamatumizi mengineyo, sawa na asilimia **68.7** ya fedha za matumizi mengineyo zilizoidhinishwa;Shilingi**2,074,366,175.00,**mishahara ya watumishi wa Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingirazilizopokelewa sawa na asilimia **58.4**ya fedha zilizoidhinishwa; naShilingi **1,974,095,525.00**mishahara ya watumishi wa Ofisi ya Makamu wa Rais, sawa na asilimia **64** ya fedha za mishahara zilizoidhinishwa. Aidha, Shilingi

2,510,372,442.00zilipokelewa kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo, sawa na asilimia **35.6ya** fedha za maendeleo zilizoidhinishwa.

Kazi zilizotekelezwa katika mwaka 2020/21

MASUALA YA MUUNGANO

18. Mheshimiwa Spika,tarehe 26 Aprili, 2021, Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imeadhimisha miaka 57 tangu kuasisiwa kwa Muungano wa Tanganyika na Zanzibar. Muungano, umetupatia mafanikio lukuki katika nyanja za kijamii, kiuchumi na kisiasa ambayo yanaendelea kuwanufaisha wananchi wa pande mbili za Muungano kwa kuwapa fursa za kuishi kwa amani na kufanya shughuli mbalimbali za kimaendeleo popote katika Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Muungano huu adimu na adhimu umeendelea kudumu na kimsingi umekuwa ndio nyenzo muhimu ya Utambulisho, Amani, Umoja na Mshikamano wa Taifa letu. Hivyo kuulinda, kuudumisha na kuuenzi ni jukumu letu sote.

Kuratibu Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ ya Kushughulikia Masuala ya Muungano

19. Mheshimiwa Spika, kikao cha Sekretarieti ya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ kilifanyika Dodoma tarehe 6 Julai, 2020 kwa ajili ya kutathmini utekelezaji wa maagizo yaliyotolewa katika kikao cha Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ kilichofanyika Dodoma tarehe

9 Februari, 2019. Kikao hicho kilishauri kifanyike kikao cha kusaini hati za hoja Tano **(5)** ambazo zimeshapatiwa ufumbuzi ili ziondolewe kwenye orodha ya Hoja za Muungano.

20. Mheshimiwa Spika, Ofisi iliratibu kikao cha kusaini Hati Tano (5) za Makubaliano ya kuondoa hoja za Muungano zilizopatiwa ufumbuzi kwenye orodha ya Hoja za Muungano kilichofanyika katika Ukumbi wa Mikutano Ikulu, Dar es Salaam tarehe 17 Oktoba, 2020. Hoja zilizosainiwa ni: - Ushirikishwaji wa Serikali ya Mapinduzi Zanzibar (SMZ) kwenye Masuala ya Kimataifa na Kikanda; Ushiriki wa Zanzibar katika Jumuiya ya Afrika Mashariki; Gharama za Kushusha Mizigo Bandari ya Dar es Salaam kwa Mizigo inayotoka Zanzibar; Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia; na Utaratibu wa Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ ya Kushughulikia Masuala ya Muungano.

Hafla ya utiaji saini Hati Tano (5) za Makubaliano ya kuondoa hoja za Muunganozilizopatiwa ufumbuzi kwenye orodha ya Hoja za Muungano, iliyofanyikatarehe 17 Oktoba 2020, Ikulu Dar es Salaam.

21. Mheshimiwa Spika, pia, zipo hoja saba (7) ambazo zimeshapatiwa ufumbuzi na zinasubiri kupata ridhaa ya Kikao cha Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ kama ilivyoainishwa katika Utaratibu wa Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ Aya ya 2.2 (b). Hoja hizo ni: - Tatizo la Usimamizi wa Ukokotoaji na Ukusanyaji wa Kodi kwenye Huduma za Simu unaofanywa na ZRB; Changamoto za uingizaji wa maziwa kutoka Zanzibar; Kuchelewa kusainiwa kwa Mkataba wa Ujenzi wa Barabara ya Chake Chake hadi Wete – Pemba ambapo Serikali imesaini Mkataba huo na *Saudi Fund* tarehe 19 Aprili, 2020; Kuchelewa kusainiwa kwa Mkataba wa Mradi wa Ukarabati wa Hospitali ya Mnazi Mmoja, pia, Serikali imesaini

Mkataba na *Saudi Fund* tarehe 19 Aprili, 2020; Uvuvi kwenye Ukanda wa Uchumi wa Bahari Kuu ambapo Sheria ya Mamlaka ya Kusimamia Uvuvi wa Bahari Kuu, Sheria Na. 5 ya mwaka 2020 imetungwa na Bunge la 11 la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Sheria hiyo imeshaorodheshwa (*Listing/noting*) na Baraza la Wawakilishi tarehe 23 Februari, 2021; Uteuzi wa Makamu Mwenyekiti wa Mahakama ya Rufaa za Kodi(TRAT) kutoka Zanzibar; na Uteuzi wa Mjumbe wa *Deposit Insurance Board* (DIB) kutoka Zanzibar.

Kuratibu Masuala ya Kiuchumi na Kijamii

22. Mheshimiwa Spika,Ofisi ilifanya ziara ya kikazi Tanzania Bara na Zanzibar kuanzia tarehe 18 Agosti hadi tarehe 1 Septemba, 2020 ambapo jumla ya Taasisi kumi na mbili (12) zilitembelewa. Lengo la ziara lilikuwa ni kufuatilia utekelezaji wa majukumu ya Taasisi za Muungano na Miradi ya Maendeleo inayotekelezwa pande mbili za Muungano. Ziara hizo zinasaidia kubaini mafanikio na changamoto zilizopo kwenye Taasisi za Muungano hususan upande wa Zanzibar pamoja na kuzihimiza Taasisi ambazo hazijafungua Ofisi Zanzibar zifungue ili kusogeza huduma karibu na wananchi. Taasisi za Muungano zikitekeleza majukumu yake ipasavyo, zitapunguza au kuondoa changamoto za Muungano na kuleta taswira halisi ya Muungano.

23. Mheshimiwa Spika,Taasisi zilizotembelewa katika pande mbili za Muungano ni:- Bodi ya Mikopo kwa Wanafunzi wa Elimu ya Juu;Tume ya Pamoja ya Fedha;Mamlaka ya Hali ya Hewa Tanzania;Mamlaka ya Mapato Tanzania; na Mpango wa Kurasimisha Rasilimali na Biashara Tanzania (MKURABITA). Aidha, Taasisi zilizotembelewa Tanzania Bara ni:- Mamlaka ya Elimu Tanzania;Tume ya Vyuo Vikuu; Shirika la Viwango Tanzania; naMamlaka ya Dawa na Vifaa Tiba. Aidha naTaasisi zilizotembelewa Zanzibar ni:- Tume ya Sayansi na Teknolojia; Benki Kuu ya Tanzania, Tawi la Zanzibar; naMamlaka ya Uvuvi wa Bahari Kuu.

24. Mheshimiwa Spika,Ofisi pia ilitembelea miradi mitatu (3) ya maendeleo, Zanzibar (Unguja na Pemba). Lengo la ziara ilikuwa ni kuhakikisha wananchi wa Zanzibar wanaendelea kunufaika na matunda ya Muungano. Miradi iliyotembelewa ni pamoja na: - Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF III); Mradi wa Kuongeza Tija na Uzalishaji wa Zao la Mpunga (ERPP)*;* na Mradi wa Udhibiti Uvuvi na Maendeleo Shirikishi Kusini Magharibi ya Bahari ya Hindi (SWIOFish).

25. Mheshimiwa Spika, Serikali imeendelea kutekeleza miradi ya maendeleo pande zote mbili za Muungano ambayo inawanufaisha wananchi kwa kuongeza kipato, kutoa ajira za muda, kuboresha

elimu, kuboresha huduma za kijamii ikiwemo maji, afya na miundombinu. Miradi hiyo ni:- Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF III); Mradi wa Kuongeza Tija na Uzalishaji wa Zao la Mpunga (ERPP)*;* Mradi wa Udhibiti Uvuvi na Maendeleo Shirikishi Kusini Magharibi ya Bahari ya Hindi (SWIOFish); Mpango wa Kurasimisha Rasilimali na Biashara Tanzania (MKURABITA);Mpango wa Kupanua Usikivu Shirika la Utangazaji Tanzania; Mkakati wa Kudhibiti Sumu Kuvu Tanzania; na Mradi wa Kurejesha Ardhi Iliyoharibika na Kuongeza Usalama wa Chakula Katika Maeneo Kame ya Tanzania.

26. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha miaka mitano (2015 - 2020) yaMfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF III), mzunguko wa kwanza ulipangiwa kiasi cha shilingi **1,087,960,454,968.00** kwa Tanzania Bara na **45,907,907,009.00** kwa Zanzibar. Kati ya fedha hizo, shilingi **1,079,227,845,129.00** zilitumika Tanzania Bara na shilingi **44,931,869,941.00** zilitumika Zanzibar. Programu ya TASAF III ilitekelezwa katika Halmashauri 159 Tanzania Bara na Wilaya zote za Zanzibar. Programu hii imekuwa na mafanikio makubwa kwa wananchi wa pande mbili za Muungano, ambapo ruzuku zinazotolewa kwa walengwa zimewasaidia kupata mahitaji ya msingi yakiwemo ya chakula, mahitaji ya shule kwa watoto na miradi midogo midogo ya kujiongezea kipato.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira) Mhe. Selemani Jafo na Naibu Waziri Mhe. Hamad Hassan Chande wakikagua mradi wa ukumbi wa kufanyia mitihani katika skuli ya Fujoni iliyopo Zanzibar kupitiaMfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF III).

27. Mheshimiwa Spika, Mpango wa Kunusuru Kaya Maskini Awamu ya Tatu Mzunguko wa Pili ulizinduliwa mwezi Februari, 2020 na utagharimu takriban shilingi trilioni **2.032.** Kati ya fedha hizo, shilingi trilioni **1.919** zitatumika Tanzania Bara na shilingi bilioni **112.9** zitatumika Zanzibar.

28. Mheshimiwa Spika, Mradi wa Kuongeza Tija na Uzalishaji wa Zao la Mpunga (ERPP) ulitekelezwa kwa muda wa miaka mitano (2015 - 2020) kwa Dola za Marekani milioni **22.9** ambapo Tanzania Bara ilipangiwa Dola za Marekani milioni **16.5** na kwa upande wa Zanzibar Dola za Marekani milioni **6.4.** Lengo la mradi lilikuwa ni kuongeza uzalishaji wa

mpunga ili kukidhi mahitaji ya ndani na kuongeza wigo wa mauzo ya nje ya nchi.

Kwa upande wa Tanzania Bara, mradi umetekelezwa katika Mkoa wa Morogoro kwenye Halmashauri za Wilaya ya Kilombero, Kilosa, Mvomero, Morogoro, Malinyi na Ulanga. Kwa upande wa Zanzibar, mradi unatekelezwa katika skimu za umwagiliaji za:- Kibonde Mzungu; Mtwango; Koani; Mchangani; Bandamaji (Unguja); Machigini; Kwalempona; Ole; Dobi – 1; na Dobi – 2 (Pemba).

Baadhi ya mafanikio ya mradi huu ni:- Kuwawezesha wakulima kuzalisha mpunga mara mbili kwa mwaka hivyo kuongeza uhakika wa chakula na kipato; na Kuongeza uzalishaji kutoka tani 1.6 kwa hekta hadi tani 6 kwa msimu mmoja.

***29. Mheshimiwa Spika**,* Mradi wa Udhibiti Uvuvi na Maendeleo Shirikishi Kusini Magharibi mwa Bahari ya Hindi (*SWIOFish)*unatekelezwa katika maeneo ya Pwani ya Bahari ya Hindi kwa upande wa Tanzania Bara na katika Wilaya zote za Zanzibar pamoja na Ukanda wa Uchumi wa Bahari Kuu (*EEZ)* kwa kipindi cha 2005 - 2021. Lengo kuu la mradi huu ni kuimarisha usimamizi madhubuti wa uvuvi katika ngazi ya kikanda, kitaifa na kijamii. Mradi unafadhiliwa na Benki ya Dunia kupitia mkopo nafuu wa Dola za Marekani **36,000,000.00** kwa mgawanyo ufuatao:- Wizara ya Mifugo na Uvuvi (SMT) Dola za Marekani

17,280,000.00; Wizara ya Kilimo, Maliasili, Mifugo na Uvuvi (SMZ) Dola za Marekani **11,520,000.00**; na Mamlaka ya Uvuvi wa Bahari Kuu Dola za Marekani **7,200,000.00.**

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira), Mhe. Selemani Jafo akikagua Mradi wa Udhibiti Uvuvi na Maendeleo Shirikishi Kusini Magharibi ya Bahari ya Hindi (South West Indian Ocean Fisheries Governance and Shared Growth - SWIOFish) katika eneo la Nungwi, Zanzibar

***30. Mheshimiwa Spika**,* Mradi umefanikisha yafuatayo:- Kuanzishwa kwa mfumo wa ukusanyaji na uhifadhi wa takwimu za uvuvi na mtandao wake kwa ajili ya wananchi kujipatia taarifa za uvuvi kwa muda husika; Kupatikana kwa Mpango Mkuu wa Miaka 15 wa Usimamizi na Uendelezaji wa Uvuvi; Kuongezeka kwa ukataji wa leseni za uvuvi na vyombo vya uvuvi kutoka asilimia 15% mwaka 2016/17 hadi asilimia 35% mwaka 2020; na Udhamini wa masomo ya wanafunzi katika Ngazi ya Uzamili na Uzamivu katika fani ya uvuvi ambapo jumla ya wanafunzi watano (5) ngazi ya

Uzamili (Masters) na wanafunzi watatu (3) katika ngazi ya Uzamivu (PhD) wamenufaika na mpango huu.

31. Mheshimiwa Spika, Mpango wa Kurasimisha Rasilimali na Biashara Tanzania (MKURABITA) unatekeleza shughuli za urasimishaji Tanzania Bara na Zanzibar. Katika kipindi cha miaka mitano (2015 - 2020), mradi huu ulipangiwa kiasi cha shilingi **14,487,477,054** kwa upande wa Tanzania Bara na shilingi **1,050,451,000** kwa upande wa Zanzibar. Kati ya fedha hizo, shilingi **5,009,846,218** zimetumika Tanzania Bara na shilingi **566,390,250** zimetumika Zanzibar.

***32. Mheshimiwa Spika**,* MKURABITA umekuwa na faida kubwa kwa wananchi kwani wameweza kurasimisha rasilimali na biashara wanazomiliki na kuzitumia kupata mitaji, mikopo na hatimaye kuongeza kipato; Kuongezeka kwa Pato la Taifa kutokana na ongezeko la shughuli mbalimbali za uzalishaji mali; Kuongezeka kwa wigo wa walipa kodi na matumizi bora ya ardhi; Kuimarika kwa utawala bora kutokana na kuboresha mifumo ya kisheria na kitaasisi ambayo itarahisisha upatikanaji wa huduma kwa wananchi; na Viwanda vidogo vya kusindika mazao kuanzishwa katika maeneo ya vijijini baada ya wakulima waliorasimishiwa ardhi kujengewa uwezo.

33. Mheshimiwa Spika, Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania pia, inafadhili Mpango wa Kupanua Usikivu wa Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) ambapo katika Bajeti ya Maendeleo, TBC imekuwa ikipatiwa fedha na Serikali kwa ajili ya upanuzi wa u sikivu wa redio. Katika kipindi chca miaka mitano (2015 -2020). Mpango huu ulitumia shilingi **5,243,000,000.00** kwa upande wa Tanzania Bara na shilingi **375,000,000.00** kwa upande wa Zanzibar. Mpango huu umewezesha wananchi kuhabarishwa, kuelimishwa na kuburudishwa kupitia vipindi vilivyoandaliwa kwa uweledi.

34. Mheshimiwa Spika, Mkakatiwa Kudhibiti Sumu Kuvu Tanzania ulianzishwa baada ya sumu ya aflotoxin kwenye vyakula kuathiri watu takriban 65 na kusababisha vifo vya watu 19 katika mikoa ya Dodoma na Manyara. Sumu hii inapatikana katika mimea ya mahindi na karanga na kusababisha madhara pale mlaji anapotumia vyakula hivyo. Mkakati huu umepangwa kutekelezwa kwa kipindi cha miaka mitano kuanzia Juni, 2019 na hadi mwezi Mei, 2023. Mkakati unatekelezwa kwenye Wilaya 18 katika Mikoa 10 ya Tanzania Bara na Zanzibar. Mradi una jumla ya Shilingi **69,929,845,314.00** kwa Tanzania Bara na Shilingi **6,313,684,686.00** kwa Zanzibar.

35. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Makamu wa Rais (Mazingira) inatekeleza Mradi wa Kurejesha Ardhi

Iliyoharibika na Kuongeza Usalama wa Chakula Katika Maeneo Kame ya Tanzania - LDFS wenye thamani ya Dola za Marekani milioni **7.156** na utatekelezwa katika kipindi cha 2017 - 2022**.** Mgawanyo wa fedha hizi ni Dola za Marekani milioni **5.706** kwa Tanzania Bara na Dola za Marekani milioni **1.45** kwaZanzibar**.** Mradi una lengo la kuboresha mifumo ikolojia ya kilimo ambayo itawezesha kuongeza uzalishaji wa chakula; na kuboresha mazingira na usimamizi endelevu wa mifumo ikolojia inayochangia kutoa huduma muhimu za uzalishaji kwenye maeneo ya ardhi, maji, misitu na bioanuai kwa madhumuni ya kuboresha uzalishaji. Maeneo ya utekelezaji wa mradi huu kwa Tanzania Bara ni Dodoma,Tabora, Singida na Mwanza. Kwa upande wa Zanzibar mradi unatekelezwa katika wilaya ya Michweni, Kaskazini Pemba.

36. Mheshimiwa Spika, Ofisi imeratibu gawio la Fedha za Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo Zanzibar, Misaada ya Kibajeti (GBS) kwa SMZ, ambapo. Hadi kufikia Machi, 2021 jumla ya shilingi bilioni**25.75** zimepelekwa SMZ kwa mchanganuo ufuatao: - Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo shilingi bilioni **1.40**; Mfuko wa misaada ya kibajeti (GBS) shilingi bilioni **9.5** na Kodi ya mapato (PAYE) inayotokana na mishahara shilingi bilioni **15.75**

Kuratibu masuala yasiyo ya Muungano ili kuimarisha ushirikiano kati ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar

37. Mheshimiwa Spika, Serikali zote mbili zimeweka utaratibu wa vikao vya kisekta vya ushirikiano kwa Wizara, Idara na Taasisi zisizo za Muungano. Lengo la kufanya vikao hivyo ni kuimarisha ushirikiano kwa manufaa ya Watanzania. Vikao hivyo vimekuwa vikijadili masuala ya kisekta kwa kubadilishana ujuzi, utaalamu na uzoefu kupitia mafunzo, masuala ya sera na ushiriki katika masuala ya kimataifa. Aidha, katika kipindi hiki vimefanyika vikao kumi (10) vya Ushirikiano baina ya Wizara/Idara na Taasisi zisizo za Muungano zinazoshabihiana kimajukumu.

Kutoa Elimu ya Muungano kwa Umma

38. Mheshimiwa Spika,Ofisi imeendelea kuelimisha umma kuhusu umuhimu na faida zinazotokana na Muungano kupitia vyombo vya habari ikiwemo redio, televisheni, magazeti, mitandao ya kijamii na jarida la Ofisi ya Makamu wa Rais.

39. Mheshimiwa Spika, Ofisi iliandaa na kufanya kikao kazi cha Wabunge 50 wa Majimbo ya Zanzibar tarehe 12 Februari, 2021 kwa lengo la kujenga uelewa wa pamoja kuhusu Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo.

Sehemu ya Waheshimiwa Wabunge wakifuatilia mawasilisho ya mada hukusu Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo.

HIFADHI NA USIMAMIZI ENDELEVU WA MAZINGIRA

40. Mheshimiwa Spika, maendeleo ya nchi yetu yanategemea matumizi endelevu ya mifumo-ikolojia na maliasili zilizopo nchini.Shughuli zisizoendelevu zinazochangia kwa kiasi kikubwa uharibifu wa mazingira nchini ni pamoja na: kilimo na ufugaji usioendelevu; ukataji wa miti hovyo, uchimbaji holela wa madini; na shughuli zisizoendelevu za utafutaji na uchimbaji wa mafuta na gesi, uzalishaji viwandani na migodini. Shughuli hizi husababisha uchafuzi wa mazingira, upotevu wa bioanuai, ongezeko la viumbe vamizi, ukosefu wa maji safi na salama, na mabadiliko ya tabianchi.

41. Mheshimiwa Spika, katika kukabiliana na changamoto za uharibifu wa mazingira nchini, Ofisi imeendelea kusimamia utekeleza Sera, Sheria, Mikakati mbalimbali ya hifadhi ya mazingira, Mikataba ya Kimataifa na Kikanda ya Mazingira na Miradi ya hifadhi ya mazingira. Katika kutekeleza azma hiyo, kwa mwaka 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na wadau mbalimbali imetekeleza yafuatayo: -

(i) Utekelezaji wa Sera ya Taifa ya Mazingira 1997, Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004, Miongozo na Kanuniza Usimamizi wa Mazingira

Sera ya Taifa ya Mazingira 1997

42. Mheshimiwa Spika**,** Ofisi imekamilisha mapitio ya Sera ya Taifa ya Mazingira (1997) na kuandaa Rasimu ya Sera mpya ya Mazingira (2020). Lengo ni kuhuisha sera na kujumuisha maeneo mapya ya kimazingira kama vile kuongezeka kwa viumbe vamizi, taka za kielektroniki, matumizi ya kemikali na bioteknolojia ya kisasa yasiyo salama, kukua kwa shughuli za utafutaji na uchimbaji wa mafuta na gesi asilia pamoja na uwekezaji katika miradi ya Mazingira.

43. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imefanya mapitio ya Mpango Kazi wa Taifa wa Hifadhi ya Mazingira wa Mwaka 2013-2018

na kuandaa Mpango Kazi Mpya wa Taifa wa Hifadhi ya Mazingira wa Mwaka 2021-2026. Lengo la mapitio hayo ni kuhuisha changamoto na masuala mapya ya mazingira yaliyobainishwa katika Taarifa ya Tatu ya Hali ya Mazingira ya mwaka 2019; Mpango wa Tatu wa Taifa wa Maendeleo (2021 - 2026); Ilani ya CCM (2020 – 2025), Malengo ya Maendeleo Endelevu 2015 – 2030; Mikataba na itifaki za kimataifa za usimamizi wa mazingira ambazo Serikali imeridhia katika kipindi cha 2013 - 2020; na Programu za Kikanda (EAC na SADC) za kuhifadhi na usimamizi wa mazingira.

Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Mwaka 2004

44. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na wadau imefanya marekebisho madogo ya Sheria ya Usimamizi wa Mazingira kifungu cha 194 kuhusu utaratibu wa kufifisha makosa kwenye usimamizi wa mazingira. Marekebisho hayo yanalenga kupunguza mlolongo wa kupeleka kesi mahakamani zinazohusu mazingira pale ambapo mtuhumiwa ameridhia kulipa faini kulingana na kosa husika kwa mkaguzi wa mazingira.Maboresho hayo yataanza kutumika mara baada ya kupitishwa na Bunge lako tukufu.

Kanuni na Miongozo ya Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004

45. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imekamilisha mapitio ya Kanuni ya

Usajili wa Wataalam wa Mazingira za mwaka 2005. Lengo la mapitio haya ni kuongeza ufanisi na tija katika mchakato wa Tathmini ya Athari kwa Mazingira (TAM). Aidha, Ofisi imeendelea kufanya marekebisho ya Kanuni tatu (3) za: Udhibiti wa Taka Hatarishi za mwaka 2019; Udhibiti wa Kemikali Zinazomong'onyoa Tabaka la Ozoni za mwaka 2007; na za Wakaguzi wa Mazingira za mwaka 2009. Vilevile, Ofisi imeanza maandalizi ya kanuni mpya (3) za: Udhibiti wa Taka za Kieletroniki za mwaka 2021; Hifadhi ya Maeneo Lindwa na Nyeti za mwaka 2021 na za Udhibiti wa Kemikali Zinazodumu kwenye Mazingira kwa Muda Mrefu za mwaka 2021. Pia, Ofisi inakamilisha maandalizi ya Mwongozo wa Udhibiti wa Taka Ngumu kwa Kutumia Dhana ya Punguza, Tumia Tena na Rejeleza ili kuboresha utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira. Marekebisho ya kanuni hizi yataanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.

(ii) Hifadhi ya Bioanuai

Mwongozo wa Matumizi ya Eneo la Hifadhi ya Mita 60 kutoka kwenye Vyanzo vya Maji

46. Mheshimiwa Spika,katika mwaka 2020/21, Ofisi imekamilisha Mwongozo wa Taifa wa Matumizi Endelevu ya Eneo la Hifadhi la Mita 60 kutoka kwenye fukwe za bahari na maziwa, kingo za mito na Mabwawa. Lengo la Mwongozo huo ni kuweka utaratibu wa matumizi endelevu ya ardhi kwa shughuli

zinazoweza kuruhusiwa na zisizoruhusiwa kufanyika katika maeneo hayo ili kuchangia katika kukuza uchumi na ustawi wa jamii. Mwongozo huu utaanza kutumika mara baada ya kuridhiwa na wadau wote.

Mkakati na Mpango-kazi wa Kitaifa wa Kutatua changamoto za Viumbe Vamizi

47. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imesambazaMkakati na Mpango-Kazi wa Kitaifa wa Kutatua changamoto za viumbe vamizi kwa wadau kwa ajili ya utekelezaji. Aidha, kupitia Mkakati huo, Wizara za Kilimo; Mifugo na Uvuvi; na Taasisi ya Utafiti wa Viuatilifu zimeandaa mipango ya miaka mitano (2020 - 2025) ya kutekeleza Mikakati iliyobainishwa katika Mkakati na Mpango-kazi wa Kitaifa.

Kupunguza Matumizi ya Mkaa Utokanao na Miti

48. Mheshimiwa Spika, Katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imeendelea na jitihada za kupunguza matumizi ya mkaa unaotokana na miti na kuhamasisha matumizi ya nishati mbadala ikiwa ni pamoja na:gesi, mkaa mbadala, umeme na bayogesi.

Katika kipindi hiki, Ofisi imeendelea kushirikiana na Taasisi za Serikali kuandaa Mipango-kazi ya kila taasisi ya kupunguza matumizi ya nishati ya kuni na mkaa kwa ajili ya kupikia. Hadi mwezi Februari, 2021 jumla ya Taasisi (11) zimeandaa mipango hiyo. Taasisi hizo ni: Jeshi la Magereza, Jeshi la Kujenga Taifa, Jeshi la Wananchi Tanzania, Uhamiaji, Kurugenzi ya Huduma ya Wakimbizi; Chuo cha Msitu Olmotony; Chuo cha Mafunzo ya Uhifadhi wa Maliasili kwa Jamii; Chuo cha Taifa cha Utalii; Chuo cha Mafunzo ya Ufugaji Nyuki Tabora; Chuo cha Usimamizi wa Wanyamapori Mweka; Chuo cha Viwanda vya Misitu; na Chuo cha Taaluma za Wanyamapori zimeandaa na kuwasilisha Mipango-kazi ya kupunguza matumizi ya kuni na mkaa.

Usimamizi wa Maeneo Lindwa na Nyeti

***49. Mheshimiwa Spika*, **katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na wadau imeandaa Kanuni za Hifadhi ya Maeneo Lindwa Nchini ili

kusimamia maeneo ambayo yatakuwa yakitangazwa kuwa ni maeneo lindwa na nyeti. Aidha, Ofisi kwa kushirikiana na OR-TAMISEMI katikaMikoa ya Singida na Mara imetambua na kuweka mipaka katika maeneo matatu (3) yaliyopendekezwa kuwa maeneo nyeti na lindwa ya mazingira. Maeneo hayo ni: Ziwa Singidani, Kindai na Munangi mkoa wa Singida na Mlima Mkendo Mkoani Mara

(iii) Udhibiti wa Uchafuzi wa Mazingira

Udhibiti wa Mifuko ya Plastiki

***50. Mheshimiwa Spika*,** kufuatia Tamko la Serikali la Kupiga Marufuku Uzalishaji, Uingizaji, Uuzaji, Usambazaji, Usafirishaji nje ya nchi na Utumiaji wa Mifuko ya Plastiki nchini kuanzia tarehe 1 Juni, 2019,katika mwaka wa fedha 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na Shirika la Viwango Tanzania (TBS) imeandaa viwango vya ubora vya mifuko mbadala wa plastiki aina ya Non–woven *(TZS 2303: Non-woven bags - specification)* ambavyo vitasaidia kudhibiti ubora wa mifuko hiyo.Viwango hivyo vimeshasambazwa kwa viwanda **30** vinavyojihusisha na uzalishaji na usambazaji wa mifuko hiyo.

51. Mheshimiwa Spika,Katazo la matumizi ya mifuko ya plastikilimeibua changamoto mpya ambapo vifungashio vya plastiki vimeanza kutumika kama vibebeo na hivyo kuchangia kuongezeka kwa uchafuzi wa mazingira. Aidha, kumekuwepo na changamoto ya

matumizi ya vifungashio vya plastiki visivyokidhi viwango vya ubora. Katika kukabiliana na changamoto hiziSerikaliilitoa tamko la kusitisha matumzi ya vifungashio vya plastiki kama vibebeo vya bidhaa; na kutoa kipindi cha mpito cha miezi mitatu kuanzia tarehe 8 Januari 2021 kuviondoa sokoni vifungashio vya plastiki visivyokidhi viwango vya ubora.

Pichani: Vifungashio vilivyobadilishwa matumizi na kutumika kama vibebeo vya bidhaa kinyume cha sheria.

Usimamizi wa Taka Hatarishi

52. Mheshimiwa Spika,katikamwaka 2020/21, Ofisi imetoa jumla ya vibali **251** ambapo vibali **246** ni vya kukusanya, kuhifadhi na kusafirisha taka hatarishi ndani ya nchi na vibali **5** vya kusafirisha taka hizo nje ya nchi. Aidha, katika kuboresha utaratibu wa utoaji wa vibali, Ofisi imeandaa Mwongozo wa Utoaji Elimu kwa Umma kuhusu Udhibiti na Usimamizi wa Taka Hatarishi utakaowezesha wadau mbalimbali kupata uelewa kuhusu udhibiti na usimamizi wa taka hatarishi. Katika kipindi hicho kiasi tani **143,000** za chuma

chakavu kilikusanywa na tani **1,898** za chuma chakavu zilisafarishwa nje ya nchi.

(iv) Kukabiliana na Mabadiliko ya Tabianchi

Mkakati wa Taifa wa Mabadiliko ya Tabianchi

***53. Mheshimiwa Spika*,** katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na wadau, imekamilisha mapitio ya Mkakati wa Mabadiliko ya Tabianchi wa mwaka 2012 ili kujumuisha masuala muhimu yaliyojitokeza kitaifa na kimataifa, ikiwa ni pamoja na: Mpango wa tatu wa maendeleo wa Taifa 2021/22-2025/26; Changamoto za mabadiliko ya tabianchi zilizobainishwa katika taarifa ya tatu ya mazingira 2019; Makubaliano ya Paris ya mwaka 2015 kuhusu kuongeza juhudi za kukabiliana na mabadiliko ya Tabianchi; Malengo ya Maendeleo Endelevu 2015-2030; Makubaliano ya Umoja wa Afrika kuhusu Afrika tunayoitaka na Mikakati ya nchi za Jumuiya za Kusini mwa Afrika na Jumuiya ya Afrika Mashariki kuhusu mabadiliko tabianchi. Mkakati mpya wa Mabadiliko ya Tabianchi ya mwaka 2021 – 2026 unatarajiwa kuzinduliwa na kuanza kutumika katika mwaka wa fedha 2021/22.

Mfuko wa Mabadiliko ya Tabianchi (GCF)

54. Mheshimiwa Spika,katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imeendelea kuratibu shughuli za Mfuko wa Mabadiliko ya Tabianchi (GCF) uliopo chini ya Mkataba wa Umoja wa Mataifa wa mabadiliko ya

tabianchi. Shughuli zilizofanyika ni pamoja nakuwezesha Benki ya CRDB ambayo imepewa ithibati katika mfuko huo kuandaa programu ya kujenga uwezo wa sekta ya kilimo kuanda miradi ya kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi. Programu hii inathamani ya Dola za Marekani **610,500** na utekelezaji wake utaanza katika kipindi cha mwaka wa fedha 2021/22.

(v) Kukabiliana na Uharibifu wa Ardhi

Kampeni ya Upandaji Miti milioni 1.5 kwa Kila Halmashauri kwa Mwaka

55. Mheshimiwa SpikaKatika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais-TAMISEMI imeendelea kuratibu utekelezaji wa kampeni ya kitaifa ya upandaji na utunzaji wa miti inayoelekeza kila Halmashauri ya Wilaya kutenga maeneo na kupanda miti milioni **1.5** kila mwaka. Katika kipindi cha mwaka 2019/20, idadi ya miti iliyopandwa ni **197,623,843** na iliyostawi **159,282,897** sawa na asilimia **80.6**.Napenda kuchukua fursa hii kuzitaka Halmashauri zote ambazo hazikutimiza lengo hili kuhakikisha zinachukua hatua za makusudi kufikia azma hii katika mwaka ujao.

Kampeni ya Kuifanya Dodoma kuwa ya Kijani

56. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21***,*** Ofisi imeendelea kuratibu utekelezaji wa Kampeni ya Kuifanya Dodoma kuwa ya Kijani. Katika

kipindi hiki, takriban miche **71,782** ilipandwa katika maeneo mbalimbali ya Jiji la Dodoma.

Afisa Mazingira Mkuu kutoka Ofisi ya Makamu wa Rais Dkt. Paul Deogratius akipanda mti katika eneo la Chuo Kikuu cha Dodoma ikiwa ni sehemu ya kampeni za kuifanya nchi kuwa ya kijani.

Mpango wa Taifa wa Kupambana na Kuenea kwa Jangwa na Hali ya Ukame

57. Mheshimiwa Spika, Katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imepitia Mpango wa Taifa wa Kupambana na Kuenea kwa Hali ya Jangwa na Ukame. Lengo la mapitio haya ni kuhuisha changamoto za uharibifu wa ardhi zilizobainishwa katika Taarifa ya Tatu ya Hali ya Mazingira ya mwaka 2019.

(vi) Elimu kwa Umma Kuhusu Uhifadhi wa Mazingira

58. Mheshimiwa Spika, Katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imeendelea kutoa elimu kwa umma kuhusu hifadhi na usimamizi wa mazingira kupitia njia mbalimbali ikiwa ni pamoja na vyombo vya habari; maadhimisho mbalimbali ya kitaifa; kimataifa; ziara za Viongozi; Semina kwa wabunge wa Kamati ya Bunge ya Viwanda Biashara na Mazingira; na mashindano ya insha kwa wanafunzi. Maeneo yaliyotolewa elimu ni pamoja na: Mabadiliko ya Tabianchi; Usimamizi taka ngumu; Usimamizi wa taka hatarishi; Matumizi ya nishati mbadala; Hifadhi ya Tabaka la Ozoni; Matumizi ya zebaki katika shughuli za wachimbaji wadogo; Viumbe vamizi; Sheria na Kanuni za usimamizi wa mazingira; Miradi ya hifadhi ya mazingira; Mikataba ya kimataifa ya mazingira; na Taarifa ya Hali ya Mazingira nchini.Aidha, katika kipindi hikiOfisi imeendelea kutoa elimu kwa umma kuhusu Katazo la Mifuko ya Plastiki kupitia vipindi vya redio na runinga, mitandao ya kijamii na magazeti pamoja na kufanya mikutano ya kimkakati na wazalishaji, wasambazaji na watumiaji wa vifungashio vya plastiki.

Maadhimisho ya Siku ya Mazingira Duniani

59. Mheshimiwa Spika, ifikapo tarehe 5 Juni kila mwaka, Dunia huadhimisha Siku ya Mazingira Duniani. Kwa mwaka 2021, maadhimisho hayo Kimataifa

yatafanyika nchini Pakistani na Kauli Mbiu itakuwa, “***Kuongoa Mfumo Ikolojia***” (***Ecosystem Restoration***). Kitaifa, maadhimisho hayo yatafanyika mkoani Dodoma, na Kauli Mbiu ya Kitaifa itakuwa ni, “***Tutumie Nishati Mbadala, Kuongoa Mfumo Ikolojia***”.

60. Mheshimiwa Spika, katika kuadhimisha siku hii kitaifa, shughuli mbalimbali za uhamasishaji zimepangwa kufanyika ikiwa ni pamoja na: kuendesha kongamano la mazingira kuhusu hifadhi ya vyanzo vya maji, matumizi ya nishati mbadala na usimamizi wa taka ngumu; kuendesha mijadala katika Vyombo vya Habari kuhusu maadhimisho hayo na Kauli Mbiu husika; na kufanya usafi wa mazingira katika maeneo mbalimbali nchini.

61. Mheshimiwa Spika, Ofisi imeanza kuandaa maadhimisho ya Siku ya Mazingira Duniani ambayo kilele chake itakuwa ni tarehe 5 Juni, 2021. Kupitia maadhimisho hayo, Mheshimiwa Makamu Rais wa Serikali ya jamhuri ya Muungano wa Tanzania, atazinduaKampeni Kabambe ya Uhifadhi na Usafi wa Mazingira.Lengo la Kampeni hiyo ni kuongeza nguvu katika kuwaleta pamoja wadau wote na wananchi katika masuala ya uhifadhi na usafi wa mazingira.Kampeni hiyo itakuwa na Tuzo mbalimbali kwa Taasisi, Makundi na mtu mmoja mmoja

watakaoshinda katika vigezo mbalimbali vya uhifadhi na usafi wa mazingira.

(vii) Kuimarisha usimamizi wa shughuli za hifadhi na usimamizi wa mazingira katika Sekta na Mamlaka za Serikali za Mitaa

62. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imeendelea kuratibu utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya mwaka 2004 katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Katika kipindi hiki, maafisa mazingira 48 kutoka Sekretarieti za Mikoa na Halmashauri za Lindi, Mtwara, Mbeya, Songwe, Rukwa, Katavi na Ruvuma walipatiwa mafunzo mbalimbali kuhusu hifadhi ya mazingira hususan Tathmini ya Athari kwa Mazingira Kimkakati (TMK).

(viii) Tathmini na Ukaguzi wa Mazingira

63. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi imepitia Taarifa ya Tathmini ya Mazingira Kimkakati kuhusu Mradi wa Uzalishaji wa Umeme wa Maji wa Kikonge katika mto Ruhuhu mkoani Ruvuma na Njombe na kutoa kibali cha utekelezaji wake (*SEA Approval Notice*). Aidha, Ofisi imeendelea kufuatilia utekelezaji wa Mipango ya Usimamizi wa Mazingira ya Tathmini za Mazingira Kimkakati zilizopitishwa.

(ix)Utekelezaji wa Miradi ya Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira na mabadiliko ya Tabianchi

***64. Mheshimiwa Spika**,* kwa mwaka wa fedha 2020/21,Ofisi iliendelea kutekeleza miradi ya hifadhi na usimamizi wa mazingira. Katika kipindi hiki jumla ya miradi mitatu (3) ilitekelezwa kama ifuatavyo: -

i) Mradi wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi Kupitia Mifumo ya Ikolojia

65. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi iliendelea kutekeleza Mradi wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi Kupitia Mifumo ya Ikolojia ambapo kiasi cha shilingi **1,380,000,000** kilitumika. Kazi zilizotekelezwa ni Pamoja na:kuandaa mfumo wa kielektroniki wa usimamizi wa taarifa na elimu kuhusu kukabiliana mabadiliko ya tabianchi;kuandaa mipango ya matumizi ya ardhi katika vijiji **14** katika wilaya za Simanjiro, Kishapu, Mpwapwa na Mvomero nakuanzisha vitalu vya miche **114,416** katika wilaya za Mvomero (miche 40,000), Simanjiro (miche 45,416), Kishapu (miche 3,000), na Mpwapwa (miche 26,000).

*Moja ya Kitalu cha miche **114,416** katika wilaya ya Mvomero*

ii) *Mradi wa Kujenga Uwezo wa Taasisi na Jamii Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi Kwenye Maeneo ya Kaskazini mwa Nchi*

66. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2020/21, Ofisi iliendelea kutekeleza Mradi wa Kujenga Uwezo wa Taasisi na Jamii Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi Kwenye Maeneo ya Kaskazini mwa Nchi ambapo kiasi cha shilingi **80,500,000**zilitumika kukamilisha malipo ya kazi zilizosalia. Kazi zilizotekelezwa katika kipindi hiki ni Pamoja na:Ujenzi wa skimu mbili (2) za usambazaji wa maji safi na salama kwenye vijiji vya kambi ya Simba, Makuyuni na Jipe Wilaya ya Mwanga;ujenzi wa mfereji wa kisasa wa umwagiliaji wenye urefu wa mita 1800 katika kijiji cha Mabilioni Wilaya ya Same; ufungaji wa mitambo miwili (2) ya Hali ya Hewa katika Wilaya za Same na Mwanga kwa lengo la kutoa taarifa za

uhakika za hali ya hewa;kutoa mafunzo ya mabadiliko ya tabianchi kwa viongozi wa halmashauri na wataalam katika hamashauri za Mwanga na Same; kutoa mafunzo kwa vikundi vya wakulima kuhusu uendeshaji endelevu wa Skimu ya umwagiliaji katika kijiji cha Mabilioni Wilaya ya Same; na kuhuisha masuala ya mabadiliko ya Tabianchi katika mipango na miongozo ya wilaya za Same na Mwanga.

Mitambo miwili (2) ya Hali ya Hewa katika Wilaya za Same na Mwanga kwa lengo la kutoa taarifa za uhakika za hali ya hewa

iii)Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Ardhi ya Bonde la Ziwa Nyasa

***67. Mheshimiwa Spika*,** katika kipindi cha mwaka 2020/21 Ofisi imeendelea kuratibu utekelezaji Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Ardhi ya Bonde la Ziwa Nyasa ambapo kiasi cha shilingi **230,165,952.84** kilitumika. Kazi zilizotekelezwa ni pamoja na: kuendesha mafunzo kuhusu matumizi ya majiko banifu kwa kaya **40** na kuwezesha utengenezaji wa majiko

banifu **96** katika wilaya za Nyasa na Mbinga; kuelimisha vijiji **26** kuhusu uanzishaji na uimarishaji wa jumuiya za watumia maji katika Bonde la Ziwa Nyasa katika Halmashauri za Wilaya ya Mbinga Vijiji **(16)** na Nyasa (Vijiji 10); na kufanya utafiti wa shughuli mbadala za kujiongezea kipato kwa vijiji vitatu **(3)** kwa kila halmashauri za wilaya tano (5) za Nyasa, Mbinga, Kyela, Ludewa na Makete.

Mfano wa majiko banifu yaliyotengenezwa katika kaya za wilaya za Nyasa na Mbinga

Miradi mipya ya Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira iliyopitishwa

68. Mheshimiwa Spika, Ofisi imefanikiwa kupata fedha kutoka kwa wafadhili kwa miradimipya 3 ambayo itaanza utekelezaji kabla ya mwisho wa

mwaka wa fedha 2020/21.Miradi hiyo ni kama ifuatavyo:-

i. Mradi wa Kupunguza Hewa Ukaa inayosababishwa na Ukataji na Uharibifu wa Misitu wenye thamani ya Shilingi Bilioni 2 na unatekelezwa Kitaifa. Lengo Kuu la mradi huo ni kujenga uwezo wa kitaasisi ikiwemo Ofisi ya Makamu wa Rais, Wizara za Kisekta, NEMC na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika kupunguza Hewa Ukaa ifikapo Mwaka 2022;

ii. Mradi wa Kujenga Uwezo wa Kitaasisi wa Kutekeleza Sheria ya Usimamizi wa Mazingira. Mradi huu ni wa miaka 3 (2020-2023) na unatekelezwa kwa gharama ya Shilingi Bilioni 6.9 kwa ufadhili wa Serikali ya Sweden. Lengo kuu la Mradi huo ni kuimarisha uwezo wa Taasisi na Mamlaka husika ikiwemo mifumo na nyenzo za kisasa katika kusimamia utekelezaji na uzingatiaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira; na

iii. Mradi wa Usimamizi Jumuishi wa Mfumo Ikolojia na urejeshwaji wa Uoto Asili na Hifadhi ya Bionuai. Mradi huoni wa kipindi cha miaka 5 (2021 hadi 2026) na unafadhiliwa na Mfuko wa Mazingira Duniani (Global Environment Facility – GEF) kwa gharama ya Dola za Marekani 11,205,872. Lengo la mradi huu ni kuimarisha usimamizi jumuishi wa Mfumo Ikolojia na kurejesha Uoto wa asili na Hifadhi ya Bionuai katika Wilaya za: Chunya, Iringa, Kasulu,

Kibondo, Mbarali, Mpanda Mpimbwe, Waging'ombe, Sumbawanga na Uvinza.

BARAZA LA TAIFA LA HIFADHI NA USIMAMIZI WA MAZINGIRA

69. Mheshimiwa Spika,katika mwaka 2020/21, Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira kama msimamizi mkuu wa uzingatiaji na utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira Sura 191 limeendelea kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:-

Ukaguzi wa Maeneo ya Uwekezaji na Mazingira

70. Mheshimiwa Spika,Baraza limefanya kaguzi katika miradi **1,910** inayojumuisha viwanda, migodi, mabomba ya mafuta, mitambo ya gesi na mafuta, mitambo ya nishati ya umeme, maghala ya kemikali na taka zenye madhara, vituo vya mafuta, na masoko. Changamoto kubwa za kimazingira zilizojitokeza kufutia ukaguzi ni: kutiririsha majitaka kwenye mazingira ikiwemo vyanzo vya maji na makazi ya watu; Matumizi yasiyo endelevu ya rasilimali kama misitu ya asili kwa ajili ya nishati na ujenzi; Ukosefu wa mifumo ya kuhifadhi taka ngumu; Uzalishaji wa hewa chafu; na Uzalishaji na usambazaji wa mifuko mbadala isiyokidhi viwango.Baraza lilitoa maelekezo kwa wenye miradi kurekebisha kasoro zilizoonekana.

Ukaguzi wa hali ya mazingira katika mradi wa kufua umeme wa Julius Nyerere Wilayani Rufiji.

Udhibiti wa taka zenye madhara

***71. Mheshimiwa Spika*,** Katika mwaka 2020/21, Baraza limepokea maombi **16** ya usimamizi wa uteketezaji wa taka zenye madhara ambapo kiasi cha tani **324** za taka zenye madhara zimeteketezwa zikiwemo dawa, kemikali na bidhaa za viwandani zilizokwisha muda wake wa matumizi.

Usajili wa Miradi na Utoaji wa Vyeti vya Mazingira

***72. Mheshimiwa Spika*,** katika Mwaka 2020/21, Baraza limesajili jumla ya miradi **1,206.** Kati ya miradi iliyosajiliwa miradi ya TAM ni **733** na miradi ya Ukaguzi wa Mazingira ni **473.**Aidha, katika kipindi hicho vyeti vya TAM **591** vilitolewa.

Ufuatiliaji wa Miradi Mikubwa ya Uchimbaji na Uchenjuaji wa Madini

***73. Mheshimiwa Spika*,** katika mwaka 2020/21, Baraza limefanya ufuatiliaji wa miradi **10,**migodi **9** na mtambo mmoja wa uchenjuaji wa dhahabu. Taarifa ya ukaguzi imeainisha maeneo ya kuboresha kwenye Sheria, Kanuni na Miongozo ili kuwa na usimamizi madhubuti wa shughuli za uchimbaji na uchenjuaji madini.

Wataalamu kutoka Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEMC) wakifanya Ukaguzi katika Mgodi wa Dhahabu wa North Mara

Usajili wa Wataalam Elekezi wa Mazingira

***74. Mheshimiwa Spika*,**Katika mwaka 2020/21, Baraza limefanya uchambuzi wa wataalam elekezi na kuandaa orodha ya wataalam elekezi wenye sifa na kuweka kwenye tovuti ya Baraza. Orodha hiyo ina wataalam elekezi **191** (kati yao **120** ni eneo TAM na **71** katika eneo la Ukaguzi wa Mazingira) na makampuni 108 (katika eneo la TAM **66** na **42** katika eneo la Ukaguzi wa mazingira) waliokidhi vigezo. Hatua hii

itawarahisishia wawekezaji katika kuwapata wataalam elekezi kwa ajili ya TAM na ukaguzi wa mazingira.

Elimu kwa Umma Kuhusu Hifadhi ya Mazingira

***75. Mheshimiwa Spika*,**Katika mwaka wa Fedha 2020/21, Baraza limetoa elimu ya mazingira kupitia vyombo vya habari nakutoa mafunzo kwa Wakaguzi wa Mazingira 16 kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi. Aidha, Baraza lilifanya Mikutano miwili 2 ya kusikiliza wadauna mikutano minne 4 ya mashauriano pamoja na kushiriki katika maadhimisho mbalimbali.

Mkutano wa wamiliki wa Baa na Kumbi za starehe jijini Dar es Salaam ulioandaliwa na NEMC kutoa elimu juu ya uchafuzi wa kelele kwenye mazingira.

Tathmini na Usimamizi wa Mifumo Ikolojia

76. Mheshimiwa Spika, katika Mwaka 2020/21, Baraza liliandaa Mwongozo wa kufanya tathmini ya mifumo ikolojia ya milima na vilima *(Mountain Ecosystem Assessment Framework)*lengo ni kuwa na

mfumo mmoja wa kufanya tathmini ya milima na vilima nchini. Aidha, mwezi Disemba 2020 majaribio ya kutathmini ufanisi wa mwongozo huo yalifanyika katika baadhi ya milima katika mkoa wa Iringa kwa lengo la kuuboresha kabla ya kuanza kutumika.

Maandalizi ya Miradi

77. Mheshimiwa Spika,katika Mwaka 2020/21, Baraza limeidhinishiwa miradi minne (4) na Mfuko wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabiachi.Miradi hiyo ambayo itaanza utekelezaji kabla ya mwisho wa mwaka wa fedha 2020/21 ni pamoja na:

i. Mradi wa kuhimili mabadiliko ya tabianchi kwenye jamii za wafugaji na wakulima wilaya ya Kongwa wenye thamani ya Dola za Marekani 1,200,000;
ii. Mradi wa kimkakati wa uvunaji maji katika maeneo kame ya ukanda wa kati wenye thamani ya Dola za Marekani 1,280,000;
iii. Mradi wa kuhimili mabadiliko ya tabianchi miongoni mwa jamii za Pwani kutoka Zanzibar wenye thamani ya Dola za Marekani 1,000,000; na
iv. Mradi wa kuhimili mabadiliko ya tabianchi Bunda (*Bunda Climate Resilient and Adaptation Project*) wenye thamani ya Dola za Marekani **1,400,000.**

MASUALA YA UTAWALA NA MAENDELEO YA WATUMISHI

78. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa Fedha 2020/21 Ofisi imeendelea kusimamia Sheria, Kanuni,

Taratibu, Miongozo na Maadili ya Utumishi wa Umma na imewezesha watumishi kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi. katika kipindi hiki jumla ya watumishi **14** wamewezeshwa kuhudhuria mafunzo mbalimbali ambapo watumishi wanne **(4)** walihudhuria mafunzo ya muda mrefu, watumishi watatu **(3)** Walihudhuria mafunzo ya muda mfupi na watumishi saba **(7)** wamepatiwa mafunzo ya awali baada ya kuajiriwa kwa mujibu wa Sheria. Aidha, Ofisi imeendelea kuboresha mazingira ya utendaji kazi kwa kuwezesha upatikanaji wa vitendea kazi kwa kadiri fedha zilivyopatikana.

79. Mheshimwa Spika, Ofisi imeendelea kuimarisha maadili, Utawala Bora, ushirikishwaji wa vyama vya wafanyakazi na dhana ya ushirikishwaji na uwajibikaji wa watumishi mahala pa kazi. Aidha sekta binafsi imeshirikishwa katika utoaji wa huduma na bidhaa katika Ofisi ili kuendeleza dhana ya ushirikishwaji wa Sekta Binafsi.

CHANGAMOTO NA MIKAKATI ILIYOPO

80. Mheshimiwa Spika**,** pamoja na Ofisi ya Makamu wa Rais kuendelea kutekeleza majukumu yake**,** ilikabiliwa na changamoto kadhaa zikiwemo;-

i. Uwepo wa tofauti ya Sheria kwa pande mbili za Muungano, hukwamisha utekelezaji wa baadhi ya maamuzi yanayofikiwa katika kutatua changamoto za Muungano;

ii. Kutokutekelezwa kikamilifu kwa Mfumo wa Kitaasisi wa Usimamizi wa Mazingira katika ngazi ya Wizara za Kisekta na Mamlaka za Serikali za Mitaa;
iii. Uelewa mdogo wa jamii kuhusu Muungano na hifadhi na usimamizi wa masuala ya mazingira; na
iv. Uzingatiaji mdogo wa jamii kuhusu sheria, kanuni na taratibu za hifadhi na usimamizi wa mazingira.

***81. Mheshimiwa Spika**,* katika kukabiliana na changamoto hizi, Ofisi ilichukua hatua zifuatazo:- Kuendelea na majadiliano baina ya SMT na SMZ kuhusu changamoto za kisheria; Kuendelea na majadiliano kati ya Ofisi ya Makamu wa Rais na Ofisi ya Rais–TAMISEMI kuhusu kuimarisha Muundo wa Ofisi ya Rais–TAMISEMI katika kuratibu shughuli za uhifadhi na usimamizi wa mazingira;kuanza utekelezaji wa mradi wa Kujenga Uwezo wa Utekelezaji wa Sheria ya Mazingira ya Mwaka 2004, ambao pamoja na mambo mengine utaimarisha mfumo wa kitaasisi wa usimamizi wa mazingira katika Wizara za Kisekta na Mamlaka za Serikali za Mitaa; kuendelea na majadiliano na Wizara za Kisekta kuhusu kuimarisha uratibu wa masuala ya mazingira katika sekta husika; na kuendelea kutoa elimu kwa umma juu ya masuala ya Muungano na hifadhi na usimamizi wa mazingira**.**

MALENGO NA MAOMBI YA FEDHA ZA MATUMIZI YA KAWAIDA NA MAENDELEO KWA MWAKA 2021/22

MASUALA YA MUUNGANO

Kuratibu Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ ya Kushughulikia Masuala ya Muungano

82. Mheshimiwa Spika,kwa mwaka wa fedha 2021/22, Ofisi itaendelea Kuratibu utatuzi wa changamoto zilizobakia na zitakazojitokeza katika utekelezaji wa masuala ya Muungano kupitia Vikao vya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ ya Kushughulikia Masuala ya Muungano.Vikao hivi vitafanyika katika ngazi zifuatazo: - Kikao kimoja (1) cha Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ; Kikao kimoja (1) cha Mawaziri wa SMT na SMZ; Vikao viwili (2) vya Makatibu Wakuu wa SMT na SMZ; Vikao vinne (4) vya Sekretarieti ya Kamati ya Pamoja ya SMT na SMZ; na Vikao vya Kamati Ndogo za Fedha, Uchumi na Baishara na Kamati ya Sheria, Katiba na Utawala.

Kuratibu Masuala ya Kiuchumi na Kijamii

83. Mheshimiwa Spika, Ofisi itaendelea kuratibu masuala ya kiuchumi na kijamii kwa kufanya ufuatiliaji wa utekelezaji wa programu na miradi ya maendeleo inayotekelezwa pande mbili za Muungano ikiwa ni pamoja na kuratibu utekelezaji wa miradi inayotekelezwa kwa fedha za Kuchochea Mfuko wa

Jimbo, Zanzibar na kufanya ufuatiliaji wa utekelezaji wa Taasisi za Muungano.

Kuratibu masuala yasiyo ya Muungano ili kuimarisha ushirikiano kati ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar

84. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2021/22, Ofisi itaendelea na uratibu wa masuala yasiyo ya Muungano kupitia vikao vya ushirikiano vya Wizara, Idara na Taasisi za SMT na SMZ zisizo za Muungano zenye majukumu yanayoshabihiana.

Kutoa Elimu ya Muungano kwa Umma

85. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2021/22, Ofisi itaendelea kutoa elimu ya Muungano kwa umma kwa makundi tofauti ya kijamiikupitia:- Redio; Luninga; Makala za magazeti; Makongamano ya Muungano; na mitandao ya kijamii.

HIFADHI NA USIMAMIZI ENDELEVU WA MAZINGIRA

Vipaumbele vya Mwaka 2021/22

86. Mheshimiwa Spika,katika jitihada za kuhakikisha kuna hifadhi endelevu ya mazingira mwaka 2021/22, Ofisi imepanga kutekeleza vipaumbele sita (6), ambavyo ni:Kuimarisha usimamizi wa shughuli za hifadhi na usimamizi wa mazingira katika ngazi ya Serikali za Mitaa; Kuhamasisha matumizi ya Nishati

mbadala; Kulinda na kutunza Vyanzo vya maji; Udhibiti wa taka ngumu; Kuendelea kuratibu utekelezaji wa Mpango-kazi wa Taifa wa kupunguza matumizi ya zebaki kwa wachimbaji wadogo wa dhahabu nchini; na Kuendelea kufuatilia utekelezaji wa sheria ya usimamizi wa mazingira katika migodi na viwandani.

Kazi zilizopangwa kutekelezwa kwa mwaka 2021/22

Kuimarisha usimamizi wa shughuli za hifadhi na usimamizi wa mazingira katika ngazi ya Serikali za Mitaa

87. Mheshimiwa Spika,Ofisi itaendelea na hatua za uimarishaji wausimamizi wa shughuli za hifadhi na usimamizi wa mazingira katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Katika kipindi hiki, Ofisi itaratibu vikao vya mashirikiano baina ya Ofisi ya Makamu wa Rais na TAMISEMI kwal lengo la kuimarisha katika utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004.

Kuhamasisha Matumizi ya Nishati Mbadala

50. Mheshimiwa Spika,Ofisi itaendelea kuhamasisha matumizi ya nishati mbadala. Shughuli zitakazotekelezwa ni pamoja na:kuandaa Mkakati wa Nishati Mbadala ya Kuni na Mkaa kwa ajili ya kupikia; na kuendelea kutoa elimu kwa umma kuhusu matumizi ya nishati mbadala hususan kwa taasisi zinazotumia kuni na mkaa kwa ajili ya kupikia zikiwemo magereza, polisi, na taasisi za elimu. Katika kipindi hiki, Ofisi itaendelea na ufuatiliaji wa utekelezaji wa mipango

iliyowekwa na taasisi mbalimbali kuhusu matumizi ya nishati mbadala.

Hifadhi ya Vyanzo vya Maji

88. Mheshimiwa Spika,Ofisi itaendelea kuratibu utekelezaji wa Mkakati wa Taifa wa kuhifadhi mazingira ya Ardhi na Vyanzo vya Maji nchini 2019 – 2024 na kutoa elimu ya usimamizi na hifadhi ya mazingira kuhusu hifadhi ya vyanzo vya maji. Aidha, kwa kushirikiana na Wizara ya Maji na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Ofisi itaendelea kutekeleza miradi ambayo Pamoja na masuala mengine inalenga hifadhi ya vyanzo vya maji ikiwemo: -

(i) Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Ardhi ya Bonde la Ziwa Nyasa unaotekelezwa katika Halmashauri za Wilaya za Ludewa, Makete, Kyela, Nyasa na Mbinga;

(ii) Mradi wa Usimamizi Jumuishi wa Mfumo Ikolojia na urejeshwaji wa Uoto Asili na Hifadhi ya Bionuai unaotekelezwa katika Halmashauri za Wilaya za Chunya, Iringa, Kasulu, Kibondo, Mbarali, Mpanda, Mpimbwe, Waging'ombe, Sumbawanga, na Uvinza.

(iii) Mradi wa Kurejesha Ardhi iliyoharibika na kuongeza Usalama wa Chakula katika maeneo kame ya Tanzania unaotekelezwa katika Halmashauri za Wilaya zaKondoa, Mkalama, Nzega, Magu na Micheweni (Kaskazini Pemba); na

(iv) Mradi wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi Kupitia Mifumo ya IkolojiaWilaya za Mvomero, Simanjiro, Kishapu, Mpwapwa na Kaskazini A (Kaskazini Unguja).

Udhibiti wa taka ngumu

89. Mheshimiwa Spika*,* katika kuimarisha usimamizi na udhibiti wa taka ngumu, Ofisi itatekeleza shughuli zifuatazo: kufuatilia utekelezaji wa Mwongozo wa Usimamizi na Udhibiti wa Taka Ngumu kwa kutumia dhana ya Punguza, Tumia tena na Rejeleza; kuratibu utekelezaji wa miradi ya majaribio wa usimamizi na udhibiti wa taka za katika Jiji la Dodoma na Dar es Salaam; kuendelea kutoa elimu ya usimamizi na hifadhi ya mazingira kuhusu udhibiti wa taka ngumu; kuendelea kufuatilia utekelezaji wa Katazo la Matumizi ya Mifuko ya Plastiki na Tamko kuhusu Marufuku ya Vifungashio vya plastiki visivyokidhi viwango; kuandaa Mkakati mahsusi wa kuhamasisha uanzishwaji na utumiaji wa madampo ya kisasa *(Sanitary Landfills);* na kuandaa Mwongozo wa Wajibu wa Wazalishaji Kudhibiti Taka zinazozalishwa kutokana na bidhaa wanazozizalisha.

Kuratibu utekelezaji waMpango-kazi wa Taifa wa kupunguza matumizi ya zebaki kwa wachimbaji wadogo wa dhahabu nchini

90. Mheshimiwa Spika*,* katika kutekeleza Mpango-kazi wa Taifa wa kupunguza matumizi ya zebaki kwa

wachimbaji wadogo wa dhahabu nchini, Ofisi itaendelea kutoa elimu kuhusu matumizi ya zebaki kwa wachimbaji wadogo wa dhahabu na kuhamasisha matumizi ya teknolojia mbadala wa zebaki. Aidha, kwa kushirikiana na Mamlaka husika, Ofisi itaandaa Mkakati wa udhibiti wa athari za zebaki kwa afya ya binadamu na mazingira; itaainisha na kufanya tathmini ya maeneo yenye shughuli nyingi za uchimbaji mdogo wa dhahabu kwa kutumia zebaki na kuweka mikakati ya kuyarejesha katika hali yake ya asili; na kutoa mafunzo kwa mamlaka zinazohusika na udhibiti wa zebaki kuhusu namna ya kudhibiti uingizaji, matumizi na utupaji wa taka zitokanazo na zebaki nchini.

Kufuatilia Utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004 katika migodi na viwanda

***91. Mheshimiwa Spika**,* Ofisi kwa kushirikiana na wadau itaendelea kufuatilia na kufanya ukaguzi katika migodi na viwanda kuhusu uzingatiaji wa sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya mwaka 2004 katika viwanda na migodi. Aidha, Ofisi itaendelea kutoa elimu kwa wenye viwanda na migodi kuhusu kuweka mifumo ya kutibu majitaka kabla ya kuyatiririsha katika mazingira.

Kutekeleza Mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya Mazingira katika Maeneo Mablimbali Nchini

92. Mheshimiwa Spika, Katika kipindi hiki Serikali itaendelea na utekelezaji wa miradi ya kuimarisha

miundombinu ya mazingira ikiwemo vizimba vya kukusanya Taka Ngumu, Madampo, kujenga kingo za kuzuia maji katika bahari, maziwa na mito, kujenga uzio katika maeneo lindwa na kuboresha. Aidha, miradi mingine itahusisha ujenzi wa visima, mabwawa ya kulishia mifugo na mabwawa ya kuifadhi maji yenye kemikali inayotokana shughuli za wachimbaji wadogo katika maeneo ya migodi.

Masuala mengine yatakayotekelezwa

93. Mheshimiwa Spika, masuala mengine yatakayotekelezwa ni pamoja na*:* -

(i) Kukamilisha na kuanza kutekelezwa kwa Sera mpya ya Taifa ya Mazingira ya Mwaka (2020) na mkakati wa utekelezaji;

(ii) Kufanya mapitio ya Mpango Mkakati wa Hifadhi ya Bioanuai nchini**;**

(iii) Kuandaa mwongozo wa Kisekta wa Tathmini ya Athari kwa Mazingira;

(iv) Kuandaa mwongozo wa Upandaji miti nchini na kusimamia Kampeni ya Kitaifa ya Upandaji miti milioni 1.5 kwa mwaka kwa kila Wilaya;

(v) Kuendelea kutoa elimu kwa umma kuhusu hifadhi ya mazingira, mabadiliko ya tabianchi, viumbe vamizi, biounuai, hifadhi ya vyanzo vya maji, na uzingatiaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004**;**

(vi) Kufuatilia utekelezaji wa Mikakati na Mipango ya hifadhi ya mazingira, na miongozo ya

usimamizi wa mazingira nchini ikiwa ni pamoja na Mkakati wa kuhifadhi mazingira ya bahari, ukanda wa Pwani, maziwa, mito na mabwawa 2019 – 2024; Mkakati wa Taifa wa kuhifadhi mazingira ya Ardhi na Vyanzo vya Maji nchini 2019 – 2024; Mkakati wa Usimamizi wa Kemikali na Taka nchini 2020 - 2025; na Mkakati wa Mabadiliko ya Tabianchi 2021 – 2026; na Mkakati na Mpango-kazi wa Taifa wa Viumbe vamizi 2019 -2024**;**

(vii) Kuandaa mwongozo wa usimamizi wa mazingira katika utekelezaji wa uchumi wa bluu;

(viii) Kukamilisha maandalizi ya miradi mitano (5) ya hifadhi na usimamizi wa mazingira chini ya ufadhili wa Mfuko wa Dunia wa Mazingira-GEF;

(ix) Kukamilisha maandalizi ya kanuni sita (6) na kutunga Kanuni mpya tano (5) za Sheria ya Usimamizi wa Mazingira.

Kuendelea kutekeleza miradi ya hifadhi na usimamizi wa mazingira

94. Mheshimiwa Spika*,* katika mwaka 2021/22,Ofisi itaendelea kutekeleza miradi ya hifadhi na usimamizi wa mazingira. Katika kipindi hiki jumla ya miradi tisa (9) itatekelezwa kama ifuatavyo: -

i. *Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Ardhi ya Bonde la Ziwa Nyasa*

***95. Mheshimiwa Spika*, ** katika mwaka 2021/22, kiasi cha shilingi **392,388,000.00** kimetengwa kutekeleza kazi zifuatazo: Kujenga uwezo wa vikundi vya wakulima na wadau wengine katika matumizi bora ya ardhi;Kuwezesha uzalishaji endelevu wa mkaa na matumizi ya majiko banifu; Kuwezesha usimamizi endelevu wa vyanzo vya maji; Kuwezesha makundi ya wanawake na vijana katika uwekezaji mdogo wa kilimo biashara;Kuwezesha usimamizi shirikishi wa misitu; Kuendesha mafunzo kwa ya shamba darasa kwa wakulima;Kuendesha mafunzo kwa vikundi vya wavuvi kuhusu uvuvi endelevu;Kuendesha mafunzo kwa wakulima kuhusu upandaji miti kibiashara;Kuendesha mafunzo kwa wachimbaji wadogo kuhusu uchimbaji endelevu madini; na Kuwezesha makundi ya wakulima kufanya ziara za mafunzo kuhusu kilimo endelevu.

ii. *Mradi wa Usimamizi Jumuishi wa Mfumo Ikolojia na urejeshwaji wa Uoto Asili na Hifadhi ya Bionuai*

***96. Mheshimiwa Spika*, ** Mradi huu ni wa kipindi cha miaka 5 (2021 hadi 2026) unafadhiliwa na Mfuko wa Mazingira Duniani *(Global Environment Facility – GEF)* kwa gharama ya Dola za Marekani **11,205,872.** Lengo la mradi huu ni kuweka mikakati ya usimamizi jumuishi wa Mfumo Ikolojia na urejeshwaji wa Uoto Asili na Hifadi ya Bionuai katika Wilaya za: Chunya, Iringa,

Kasulu, Kibondo, Mbarali, Mpanda Mpimbwe, Waging'ombe, Sumbawanga, na Uvinza.

97. Mheshimiwa Spika**,** katika mwaka 2021/22jumla ya Shilingi**500,000,000.00**. zimetengwa kwa ajili ya kutekeleza mradi huu. Kazi zitakazotekelezwa ni hizi zifuatazo: Kuendesha mafunzo kwa maafisa wa Halmashauri zinazotekeleza mradi kuhusu utekelezaji wa shughuli za mradi; Kuanzisha jumuia tano (5) za mifumo ya ushirikishaji wa jamii katika uhifadhi wa wanyamapori na misitu; Kutekeleza kilimo kinachozingatia mabadiliko ya tabianchi; naKujenga miundombinu sita (6) ya maji kwa ajili ya binadamu na mifugo yakiwemo Malambo na visima.

iii. Mradi wa Kujenga Uwezo wa Kutekeleza Mkataba wa Montreal Kuhusu Udhibiti wa Kemikali Zinazomong'onyoa Tabaka la Ozoni

98. Mheshimiwa Spika**,** Mradi huu unafadhiliwa na Mfuko wa Utekelezaji wa Itifaki ya Montreal *(Multilateral Fund for Implementation of Montreal Protocol)* kupitia Shirika la Mazingira la Umoja wa Mataifa (UNEP) kwa gharama ya Shilingi 213,900,000.00. Lengo la Mradi ni kujenga uwezo wa Kitaasisi kuwezesha utekelezaji wa Itifaki ya Montreal Kuhusu Udhibiti wa Kemikali Zinazomong'onyoa Tabaka la Ozoni.

99. Mheshimiwa Spika**,** Katika Mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **50,000,000.00** zimetengwa kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo:- Kufuatilia utekelezaji wa Kanuni za ODS hususan kwenye matumizi ya kemikali zinazomong’onyoa Tabaka la Ozoni; Kufanya vikao na Taasisi za Serikali kuhusu udhibiti wa kemikali zinazomong’onyoa Tabaka la Ozoni; na kukuza uelewa wa jamii kuhusu utekelezaji wa Mkataba wa Vienna na Itifaki ya Montreal kuhusu Udhibiti wa Kemikali Zinazoharibu Tabaka la Ozoni.

iv. Mradi wa Kutekeleza Mpango wa Kitaifa wa Utekelezaji wa Mkataba wa Stockholm Unaohusu Kemikali Zinazodumu katika Mazingira kwa Muda Mrefu

100. Mheshimiwa Spika, Mradi huu unafadhiliwa na Mfuko wa Dunia wa Mazingira (GEF) kwa gharama ya Shilingi **1,876,567,700** chini ya usimamizi wa Shirika la Mazingira la Umoja wa Mataifa (UNEP). Mradi unatekelezwa kwa kipindi cha miaka mitano (2017 hadi 2022). Lengo la mradi ni kulinda afya ya binadamu na mazingira kutokana na athari za kemikali zinazodumu kwenye mazingira kwa muda mrefu.

101. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **300,000,000.00** zimetengwa kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo: kukusanya sampuli za mafuta ya kwenye transfoma Zanzibar na kusafirisha Afrika Kusini kwa ajili ya uchunguzi wa

kimaabara;Kukamilisha rasimu ya Kanuni za Usimamizi wa kemikali zinazodumu kwenye mazingira kwa muda mrefu (POPs);Kukusanya sampuli za hewa na kusafirisha nje ya nchi kwa uchunguzi wa kimaabara;Kukusanya sampuli za maji na kufanya uchunguzi wa kimaabara nchini; Kuwezesha uanzishwaji wa kanzidata ya kemikali zitokanazo na uchomaji taka; na Kufanya kikao cha wadau cha kuainisha fursa za urejelezaji wa taka ngumu.

v. Mradi wa Kurejesha Ardhi iliyoharibika na kuongeza Usalama wa Chakula katika maeneo kame ya Tanzania

102. Mheshimiwa Spika, mradi huu ni wa miaka mitano (2017-2022) na unafadhiliwa na Mfuko wa Dunia wa Mazingira *(Global Environment Facility)* kupitia Mfuko wa Kimataifa wa Maendeleo ya Kilimo *(International Fund for Agricultural Development)* na unatekelezwa kwa gharama ya Shilingi **15,599,999,340.00.** Lengo la mradi ni kuboresha mifumo ya kiikolojia ambayo itawezesha kuongeza uzalishaji wa chakula na hivyo kuchangia moja kwa moja kuboresha mazingira katika eneo husika na unategemea kuongoa hekta 9,000 za ardhi zilizoharibika katika Halmashauri za wilaya za Kondoa (Dodoma), Mkalama (Singida), Nzega (Tabora), Magu (Mwanza) na Micheweni (Kaskazini Pemba).

103.Mheshimiwa SpikaKwa kipindi cha Mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **500,000,000.00** kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo: - Kuendesha mafunzo ya shamba darasa kwa maafisa ugani, Kamati ya Maliasili;vikundi vya watumiaji maji na Kamati za vijiji za mipango ya matumizi ya ardhi;Kuwezesha kufanya tathmini shirikishi ya misitu kwa ajili ya kuandaa mpango shirikishi wa usimamizi wa misitu katika jamii za Wahadzabe katika wilaya ya Mkalama; na Kujenga miundombinu ya maji ikiwemo malambo, visima na mifumo ya kuvuna maji ya mvua.

vi. Mradi wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi Kupitia Mifumo ya Ikolojia

104.Msheshimiwa Spika,Mradi huu ni wa kipindi cha miaka mitano (5) (2018 hadi 2022) na unatekelezwa kwa gharama ya Shilingi **17,413,835,900** kwa ufadhili wa Mfuko wa Dunia wa Mazingira *(Global Environment Facility - GEF).* Lengo la mradi ni Kuongeza uwezo wa kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi katika jamii za vijijini nchini Tanzania kwa kuimarisha mifumo ya ikolojia katika Wilaya za Mvomero (Morogoro), Simanjiro (Manyara), Kishapu (Shinyanga), Mpwapwa (Dodoma) na Kaskazini A, (Kaskazini Unguja).

105.Msheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2021/22 ya kiasi cha Shilingi **800,000,000.00** kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo: - Kuanzisha maeneo ya malisho katika Wilaya za Mpwapwa, Simanjiro,

Mvomero na Kishapu;Kuwezesha hifadhi ya mito katika Wilaya ya Mvomero; Kukarabati malambo sita (6) na kuanzisha maeneo nane (8) ya uhifadhi wa malisho endelevu katika maeneo ya mradi;Kuotesha vitalu vya miti 390,000 ili kuboresha Lindimaji;Kuongoa ardhi iliyoharibika na kuboresha Kingo za mito; Kuwezesha utekelezaji wa kilimo kinachozingati mabadiliko ya tabianchi;Kuwezesha uanzishaji wa shughuli mbadala kwa ajiili ya kuhimili mabadiliko ya tabianchi; na Kuendesha mafunzo kwa maafisa wa Serikali za Mitaa kuhusu kuhimili mabadiliko ya tabianchi kwa kutumia mifumo-ikolojia

vii. Mradi wa Majaribio wa Kikanda wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi katika Bonde la Ziwa Victoria

106. Msheshimiwa Spika, Mradi huu unatekelezwa katika wilaya ya Magu. Lengo la mradi huu ni kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi. Lengo la mradi huu ni kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi. Katika kipindi cha mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **128,400,000.00** kimetengwa kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo:- Ukarabati wa kisima katika kijiji cha Sekoture ili kuwezesha kilimo cha umwagiliaji kwa wakulima wadogo;Kuchimba na kujenga kisima katika shule ya msingi Busaranga katika kijiji cha Ng’haya;Kujenga na kuboresha mifumo ya uvunaji maji ya mvua katika shule ya Sekondari Ng’haya na kuanzisha kitalu cha miti; na Kuwezesha miradi ya

majaribio ya kilimo cha misitu ili kuhimili mabadiliko ya tabianchi katika kijiji cha Ng'haya.

viii. *Mradi wa Kupunguza Hewa Ukaa inayosababishwa na Ukataji na Uharibifu wa Misitu*

107. Msheshimiwa Spika, Mradi huu unatekelezwa Kitaifa na lengo la mradi ni kujenga uwezo wa kitaasisi katika kupunguza Hewa Ukaa ifikapo Mwaka 2022. Katika kipindi cha mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **100,000,000.00** kimetengwa kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo: Kujenga uwezo wa kitaasisi katika kusimamia na kuratibu shughuli za kupunguza hewa ukaa inayotokana na ukataji na uharibifu wa misitu;Kuhuisha Mkakati wa Kupunguza Uharibifu wa Misitu na Ukataji Miti katika sera na mipango;Kukamilisha mwongozo wa Taifa wa Kupunguza Hewa Ukaa inayosababishwa na Ukataji na Uharibifu wa Misitu; na Kujenga uwezo wa wataalam katika sekta za: Misitu, Maliasili, Nishati, Kilimo, Mifugo, Ardhi na Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuibua na kuandaa maandiko ya miradi ya kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi.

ix. *Mradi wa Kujenga Uwezo wa Kitaasisi wa Kutekeleza Sheria ya Usimamizi wa Mazingira*

108. Msheshimiwa Spika, Mradi huu ni wa miaka 3 (2020-2023) na unatekelezwa kwa gharama ya Shilingi Bilioni **6.9** (Dola za Marekani Milioni 3) kwa ufadhili wa Serikali ya Sweden.Lengo kuu la Mradi ni kuimarisha

uwezo wa Taasisi na Mamlaka husika ikiwemo mifumo na nyenzo za kisasa katika kusimamia utekelezaji na uzingatiaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira.

109.Msheshimiwa Spika, Katika kipindi cha mwaka 2021/22 kiasi cha Shilingi **200,000,000.00** kimetengwa kwa ajili ya kutekeleza kazi zifuatazo: - Kufanya tathmini ya utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya mwaka 2004; Kuandaa kanuni 15 na miongozo 15 inayohitajika kwa ajili ya kuboresha usimamizi na utekelezaji wa Sheria husika; Kuweka mfumo wa kimtandao wa kutoa vibali vya mazingira (Tathmni ya Mazingira Kimkakati; na vibali vya taka za vifaa vya umeme na kielektroniki).

MASUALA YA UTAWALA NA MAENDELEO YA WATUMISHI

110.Mheshimiwa Spika,kwa mwaka 2021/22 Ofisi imepanga kupandisha vyeo watumishi **26** kwa kuzingatia utendaji wao wa kazi na miundo inayotawala kada zao na watumishi **56** wataajiriwa.

111.Mheshimiwa Spika**,** Ofisi itaendelea kusimamia Sheria, Kanuni, Taratibu, Miongozo na kuimarisha Maadili na Utawala Bora katika Utumishi wa Umma. Aidha, Ofisi itaendelea kutoa elimu kuhusu masuala ya UKIMWI, Magonjwa Sugu Yasiyoambukiza, ushauri nasaha, kupima afya kwa hiari na kutoa huduma stahiki kwa watakaojitokeza na kuthibitika kuwa na

maambukizi ya VVU. Pia Ofisi itaendelea kuboresha mazingira ya utendaji kazi kwa kuhakikisha uwepo wa vitendea kazi, samani za Ofisi na stahili za watumishi.

BARAZA LA TAIFA LA HIFADHI NA USIMAMIZI WA MAZINGIRA

112. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2021/22, Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira litaendelea kushirikiana na mamlaka nyingine katika kushughulikia udhibiti wa uchafuzi wa Mazingira katika maeneo mbalimbali ya kijamii na uzalishaji ili kuwa na maendeleo endelevu. Katika kipindi hicho, Baraza limepanga kufanya mapitio ya TAM kwa miradi **3,000** itakayosajiliwa kwa ajili ya kupata vyeti vya TAM/Ukaguzi.

113. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2021/22, Baraza litaendelea kujenga uwezo kwa wadau hususan Serikali za Mitaa kwa kutoa mafunzo kwa maafisa na wakaguzi wa mazingira, na elimu kwa umma ili waweze kusimamia utekelezaji wa sheria ya mazingira katika maeneo yao.

Mkurugenzi Mkuu wa NEMC Dkt. Samwel Gwamaka akitoa elimu kwa wachimbaji wa mchanga.

Uanzishwaji naUhifadhi wa Maeneo Lindwa/Nyeti

114.Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2021/22 Baraza kwa kushirikiana na Halmashauri husika litaandaa Mipango ya usimamizi wa maeneo ambayo yatakuwa yametangazwa kuwa Maeneo Nyeti ya Mazingira. Aidha, Baraza kwa kushirikiana na Halmashauri husika litaendelea kuainisha maeneo mengine ili yaweze kutangazwa kuwa Maeneo Nyeti ya Mazingira. Vile vile, Baraza litashiriki kuandaa miongozo ya usimamizi wa mazingira katika maeneo lindwa na nyeti (EPAs) na (ESAs).

Usimamizi na Uratibu wa Miradi

115.Mheshimiwa Spika, katika Mwaka 2021/22,Baraza litaendelea kufuatilia shughuli za kuhimili mabadiliko ya tabianchi na kufanya mapitio ya miradi inayowasilishwa na wadau na kuiwasilisha

kwenye Mfuko wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi iweze kupata ufadhili. Aidha, Baraza litaendelea kuwajengea uwezo wadau ili kuandaa maandiko ya miradi inayokubalika kuombewa fedha. Vilevile, Baraza litaandaa taarifa mbalimbali zinazohitajika kukamilisha mchakato wa kupata ithbati katika mfuko mwingine wa mabadiliko ya tabianchi wa GCF.

Mradi wa Kudhibiti Uchafuzi wa Mazingira kutokana na Matumizi ya Zebaki

116. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2021/22, Baraza litaanza kutekeleza mradi wenye thamani ya Dola za Kimarekani Milioni **7.33** unaofadhiliwa na Mfuko wa Mazingira wa Dunia (GEF) kupitia Benki ya Dunia na *'Environmental Management and Pollution Management Project (EHPMP)*'.Mradi huu unalenga kupunguza madhara ya kimazingira na afya yanayotokana na matumizi ya Zebaki miongoni mwa wachimbaji wadogo wa dhahabu (Artisanal and Small-Scale Gold Miners-ASGM). Mikoa itakayohusika katika utekelezaji ni Geita, Mwanza, Mara, Shinyanga, Singida, Mbeya na Songwe.

Kusogeza huduma kwa wananchi, Kujengea uwezo Watumishi na Kuboresha Mapato ya Baraza

117. Mheshimiwa Spika, katika Mwaka 2021/22, Baraza litaendelea kuzijengea uwezo ofisi za kanda kwa kuongeza vitendea kazi na watumishi, na

kuboresha mifumo ya TEHAMA ili kuongeza ufanisi katika utoaji huduma katika kanda za Baraza.

HITIMISHO NA SHUKRANI

118.Mheshimiwa Spika,nchi yetu ni ya Muungano ambao una umuhimu wa pekee kwa Taifa na umekuwa ni utambulisho wa Taifa letu na kielelezo cha umoja wetu katika kudumisha Amani, Mshikamano na Usalama wa nchi yetu. Mwaka huu Muungano wetu unatimiza miaka 57 tangu kuasisiwa kwake. Ninatoa wito kwa Watanzania wote kuendelea kuuthamini, kuuenzi, kuulinda na kuudumisha Muungano kwa lengo la kusukuma mbele maendeleo ya kiuchumi, kijamii na kisiasa kwa faida za pande zote mbili za Muungano.

119.Mheshimiwa Spika, chini ya uongozi wa Rais wetu, Mheshimiwa **Samia Suluhu Hassan,** Makamu wa Rais, Mheshimiwa **Philip Isdor Mpango**, na MheshimiwaRais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa**Dkt,Hussein Ali Mwinyi**, Muungano wetu unaendelea kuimarika na kushamiri. Chini ya uongozi wao mahiri, hakuna changamoto yoyote inayoweza kutufarakanisha, kututenganisha wala kuturudisha nyuma. Katika mwaka 2021/22, Ofisi na Serikali kwa ujumla itaendelea kuyafanyia kazi mambo yote yanayoleta changamoto katika utekelezaji wa masuala

yanayohusu Muungano na kutoa elimu kuhusu Muungano ili uendelee kuimarika.

120.Mheshimiwa Spika,maendeleo endelevu na uchumi wa viwanda haviwezi kupatikana bila kutunza na kuhifadhi mazingira. Kutokana na umuhimu huu, ni jukumu la kila Mtanzania kuhakikisha kuwa mazingira na maliasili za nchi yetu zinalindwa na kuhifadhiwa ipasavyo. Ninapenda kutoa wito kwa Waheshimiwa Wabunge pamoja na wananchi kwa ujumla kuunga mkono juhudi za Serikali katika kulinda na kuhifadhi mazingira kwa manufaa ya kizazi cha sasa na kijacho.

121.Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2021/22, Ofisi itaendelea kutoa miongozo katika nyanja mbalimbali kwa lengo la kuhifadhi mazingira kwa kuangalia mifumo ikolojia, mifumo ya uzalishaji mali, na mifumo ya uchumi ya matumizi ya rasilimali asili. Vilevile Ofisi, imejipanga kuipa elimu ya mazingira kipaumbele kwa jamii ili kuhakikisha mazingira yanalindwa na kutunzwa.

SHUKRANI

122.Mheshimiwa Spika, ninaomba nitumie nafasi hii kuwashukuru walionisaidia kufanikisha utekelezaji wa majukumu ya Ofisi. Shukrani zangu za dhati na za kipekee ni kwa Mheshimiwa**Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uongozi wake na maelekezo aliotupatia kuhusu

majukumu yetu. Aidha, ninamshukuru Mheshimiwa **Dkt Philip IsdorMpango,** Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa busara na uongozi wake makini unaotuwezesha kutekeleza majukumu yetu. Ninapenda kumshukuru Mheshimiwa **Hamad Hassan Chande (Mb.),** Naibu Waziri, Ofisi ya Makamu wa Rais, kwa ushirikiano anaonipa katika utekelezaji majukumu ya kila siku.

123.Mheshimiwa Spika, Vilevile, ninapenda kuwashukuru **MaryNgelela Maganga**, Katibu Mkuu, Ofisi ya Makamu wa Rais; **Mohamed Abdallah Khamis,** Naibu Katibu Mkuu, Ofisi ya Makamu wa Rais,Mwenyekiti wa Bodi ya Wakurugenzi ya Baraza la Hifadhi ya Mazingira, **Prof.** ***Mhandisi*** **Esnati O. Chaggu**na,wajumbe wa Bodi, **Dkt.Samuel Mafwenga**, Mkurugenzi Mkuu wa Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira; Wakuu wa Idara na Vitengo; na Wafanyakazi wote wa Ofisi ya Makamu wa Rais na Baraza kwa mchango wao katika kufanikisha utekelezaji wa majukumu ya Ofisi na Baraza. Pia ninawashukuru wale wote waliotuwezesha kutekeleza majukumu ya Ofisi kwa kipindi kilichopita, na ambao wamesaidia katika kuandaa Mpango na Bajeti ya mwaka 2021/22.

124.Mheshimiwa Spika, Ofisi imefanikisha utekelezaji wa majukumu yake kwa kushirikiana na Washirika wa Maendeleo. Ninapenda kuwataja baadhi ya washirika wa maendeleo ambao Ofisi imefanya nao kazi kwa

karibu kama ifuatavyo: Serikali ya Norway; Serikali ya Canada; Serikali ya Sweden; Serikali ya Italia; Serikali ya Jamhuri ya Watu wa Korea; Umoja wa Nchi za Ulaya *(European Union - EU*); Shirika la Mpango wa Maendeleo la Umoja wa Mataifa (*United Nations Development Programme - UNDP*)*;* Shirika la Mazingira la Umoja wa Mataifa (*UNEP*); Mfuko wa Mazingira wa Dunia *(Global Environment Facility - GEF*)*;* Benki ya Maendeleo ya Afrika *(African Development Bank - AfDB);* Shirika la Umoja wa Mataifa la Maendeleo ya Viwanda *(United Nations Industrial Development Organization - UNIDO);*Shirika la Uhifadhi wa Mazingira Duniani (*World Wide Fund for Nature – WWF);* Mfuko wa Kimataifa wa Kuendeleza Kilimo *(International Fund for Agricultural Development - IFAD);* Mfuko wa Mabadiliko ya Tabianchi (*Green Climate Fund - GCF);* Shirika la Kilimo na Chakula Duniani *(Food and Agriculture Organization - FAO);* Shirika la Ushirikiano wa Kimataifa la Ujerumani *(GiZ);* Kikundi cha Washirika wa Maendeleo kinachoshughulikia Mazingira *(Development Partners Group on Environment - DPGE)*; Asasi Zisizo za Kiserikali (AZISE); na Sekta Binafsi. Aidha, ninapenda nitumie fursa hii kuwaomba Washirika wa Maendeleo kuendelea kutoa ushirikiano katika kipindi kijacho ili tuweze kufanikiwa zaidi katika kulinda na kuimarisha Muungano wetu na kulinda na kuhifadhi mazingira yetu.

MAOMBI YA FEDHA

125.Mheshimiwa Spika,ili Ofisi iweze kutekeleza majukumu na malengo yaliyopangwa, ninaomba kutoa hoja kwamba Bunge lako Tukufu liidhinishe maombi ya fedha jumla yaShilingi **28,708,348,000.00** kama ifuatavyo:

Fungu 26: Makamu wa Rais

126.Mheshimiwa Spika, ninaomba Bunge lako Tukufu liidhinishe Makadirio ya Matumizi ya Shilingi**8,719,076,000.00**ikiwa ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida kwa Mwaka 2021/22. Kati ya fedha hizi, Shilingi **984,111,000.00**nifedha za Mishahara ya watumishi na Shilingi**7,734,965,000.00**ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo.

Fungu 31: Ofisi ya Makamu wa Rais

127.Mheshimiwa Spika, katika fungu hili ninaomba Bunge lako Tukufu, liidhinishe jumla ya Shilingi**.19,989,272,000.00.**Kati ya fedha hizi, Shilingi **13,138,484,000.00** ni kwa ajiliMatumizi ya Kawaida na Shilingi**6,850,788,000.00** ni fedha za Miradi ya Maendeleo. Bajeti ya Matumizi ya Kawaida inajumuisha Shilingi**6,773,706,000.00**fedha za Mishahara na Shilingi**6,364,778,000.00** fedha za Matumizi Mengineyo. Fedha za Mishahara zinajumuisha kiasi cha Shilingi**3,021,908,000.00**Mishahara ya Watumishi wa Ofisi ya Makamu wa Rais na kiasi chaShilingi

3,751,798,000.00ni Mishahara ya Watumishi wa Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira. Aidha, fedha za Miradi ya Maendeleo zinajumuisha fedha za Ndani Shilingi**4,280,000,000.00** naShilingi **2,570,788,000.00**ni fedha za nje.

128.Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.